

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет

**Л. В. Пазюра
О. О. Новікова**

УКРАЇНСЬКА МОВА

Практикум

Київ 2010

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет

УКРАЇНСЬКА МОВА

Практикум

Київ

Видавництво Національного авіаційного університету

«НАУ-друк»

2010

УДК 811.161.2(076.5)

ББК Ш141.14-96

П 128

Рецензенти: **О. В. Ковтун** – канд. пед. наук, доц. (Гуманітарний інститут НАУ);

І. С. Заярна – д-р філол. наук, проф. (Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка);

Т. В. Чубань – канд. філол. наук, доц. (Інститут мов та літератури Переяслав-Хм. ДПУ імені Григорія Сковороди).

Затверджено на засіданні науково-методично-редакційної ради Національного авіаційного університету (Протокол №__ від _____ 2010 р.)

П 128 **Пазюра Л. В., Новікова О. О.**

Українська мова: Практикум. 2-е видання, перероблене та доповнене - К.: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2010. - 96 с.

Містить елементарні відомості про фонетичні та граматичні особливості української мови, що забезпечує спілкування іноземних студентів у розмовно-побутовій сфері комунікації в умовах українського мовного середовища.

Для студентів-іноземців підготовчого відділення.

УДК 811.161.2(076.5)

ББК Ш141.14-96

© Л.В. Пазюра,

О.О. Новікова, 2010

ЗМІСТ

Передмова	4
Український алфавіт	5
Порівняння алфавітів	6
Частина перша	
Урок 1	7
Урок 2	11
Урок 3	20
Урок 4	26
Частина друга	
Урок 5	32
Урок 6	36
Урок 7	42
Урок 8	51
Урок 9	59
Урок 10	66
Тексти для самостійного читання	72
Таблиця відмінків	87
Вживання прийменників	89
Словник	90

Передмова

Програмою з дисципліни «Українська мова» для іноземних студентів підготовчого відділення передбачено засвоєння навчального матеріалу (по 2 год. на тиждень) упродовж одного навчального семестру. Основною метою викладання є навчання іноземних студентів володінню українською мовою на рівні, достатньому для здійснення мовленнєвої комунікації.

Пропонований практикум складається з двох частин. Перша частина складається із ввідно-фонетичних відомостей та елементарних граматичних категорій, які подано у вигляді правил-застережень типу «Зверніть увагу», «Запам'ятайте» або правил-інструкцій типу «Порівняйте». Виходячи з того, що студенти-іноземці певною мірою вже володіють російською мовою, правила та завдання до вправ подаються через мову-посередник – російську.

У другій частині містяться лексико-граматичні теми для початкового рівня, орієнтовані на розвиток таких видів мовленнєвої діяльності, як читання, письмо та усне мовлення, необхідних для реалізації практичних цілей у повсякденній комунікації. Тексти й завдання до вправ подаються лише українською мовою. Вони адаптовані і відповідають рівню підготовки студента на момент подання матеріалу. Це дозволяє іноземному студентові за порівняно стислий проміжок часу оволодіти певним обсягом навчальної інформації, необхідної для подальшого навчання в освітніх закладах України.

Особливістю практикуму є те, що порядок презентації лексико-граматичного й розмовного аспектів зумовлений комунікативною доцільністю. Завдяки такій структурі практикуму комунікативні моделі, подані у вправах, можуть вільно використовуватися студентами-іноземцями у повсякденному мовленні.

**Український алфавіт
(Украинский алфавит)**

А а	[а]	А а	Н н	[ен]	Н н
Б б	[бе]	Б б	О о	[о]	О о
В в	[ве]	В в	П п	[пе]	П п
Г г	[ге]	Г г	Р р	[ер]	Р р
Ґ ґ	[ге]	ґ ґ	С с	[ес]	С с
Д д	[де]	Д д	Т т	[те]	Т т
Е е	[е]	Е е	У у	[у]	У у
Є є	[йе]	а о	Ф ф	[еф]	Ф ф
Ж ж	[же]	Ж ж	Х х	[ха]	Х х
З з	[зе]	З з	Ц ц	[це]	Ц ц
И и	[и]	И и	Ч ч	[че]	Ч ч
І і	[і]	² ³	Ш ш	[ша]	Ш ш
Ї ї	[йі]	— ъ	Щ щ	[шча]	Щ щ
Й й	[й]	Й й	Ю ю	[йу]	Ю ю
К к	[ка]	К к	Я я	[йа]	Я я
Л л	[ел]	Л л		ь	
М м	[ем]	М м			

Порівняння алфавітів (Сравнение алфавитов)

Загальне для двох алфавітів	Український алфавіт	Російський алфавіт	Загальне для двох алфавітів	Український алфавіт	Російський алфавіт
А а			Н н		
Б б			О о		
В в			П п		
	Г г	–	Р р		
	Г г	Г г	С с		
Д д			Т т		
	Е е	Э э	У у		
	Є є	Е е	Ф ф		
Ж ж			Х х		
З з				Ц ц	Ц ц
	И и	ы		Ч ч	Ч ч
	І і	И и		Ш ш	Ш ш
	Ї ї	–		Щ щ	Щ щ
Й й			ь		
К к				–	ь
Л л			Ю ю		
М м			Я я		

ЧАСТИНА ПЕРША

УРОК 1

ГОЛОСНІ ЗВУКИ: [а], [е], [і], [и], [о], [у]

Звуки [а], [у]

Звуки [а], [у] в українській мові вимовляються так, як і в російській.

Звуки [а], [у] в українском языке произносятся так же, как и в русском.

Звук [о]

У ненаголошеному складі українське [о] вимовляється так, як і в наголошеному.

В безударном слоге украинское [о] произносится так же, как и в ударном в отличие от русского языка, где безударное [о] может произноситься как [а].

Звук [і]

Український звук [і] відповідає російському [и].

Украинский звук [і] соответствует русскому [и].

Звуки [е], [и]

В українській мові [е], [и] вимовляються, як в російській [э], [ы], але не пом'якшують попередні приголосні.

Звуки [е], [и] в українском языке произносятся, как русские [э], [ы], но не смягчают предшествующие согласные.

1. Слушайте, читайте, пишiть. (Слушайте, читайте, пишiте).

А а Та, так, ма́ма, брат, ха́та, рука́, птах, два, шко́ла.

У у Тут, кут, дуб, думка, звук.

О о О́дяг, о́ко, пра́пор, хто, нога́, вода́, молоко́, та́то, ба́тько, ра́нок.

І і Ні, ліс, ніс, шість, дівчина, кіно́, жінка, місто, діти, сім, вісім, неділя, понеділок, стіл, стілець, папір, квіти, підручник, олівець, кімна́та, ріка́, сторі́нка, мій.

Е е День, четве́р, теа́тр, музе́й, апте́ка, те́мно, не́бо, мене́, бу́де, де́сять.

И и Ти́ждень, син, три, оди́н, чоти́ри, кни́га, зо́шит.

Де? (Где?)	спра́ва ≠ злі́ва
	там ≠ тут
	дале́ко ≠ бли́зько
	бли́зько = недале́ко

ПРИГОЛОСНІ ЗВУКИ: [б], [в], [д], [ж], [з], [й], [к], [л], [м], [н], [п], [р], [с], [т], [ф], [х], [ц]

1. Слухайте, читайте, пишiть. (Слушайте, читайте, пишите).

Дiвчина, жiнка, тиждень, лeкцiя, прoшу, людина, нарoд, труд, морoз, кaзка, студeнт, вчитeль, батoн, дуб, жiто, звук, мaти, прaпор, рiба, сад, тaто, фiльм, хaга, цирк, наприкклад.

2. Слухайте, читайте, пишiть. (Слушайте, читайте, пишите).

Ц ц Цибуля, цирк, мiлiцiя, цiнa, кiнeць, пaлець.

Звуки [ч], [ш]

Український звук [ч] на відмінну від російського, який завжди м'який, може бути як м'яким, так і твердим.

В українській мові [щ] завжди твердий звук.

Украинский звук [ч] в отличие от русского, который всегда мягкий, может быть мягким или твёрдым.

В украинском языке [щ] всегда твёрдый звук.

3. Слухайте, читайте, пишiть. (Слушайте, читайте, пишите).

Ч ч Чолo, чуб, час, чотири, дочка, чистий, вeчий, чiльний.

Щ щ Щo, борщ, кущ, щaстя, щoкa, ще, щiрий, щyка.

4. Прочитайте. (Прочитайте).

Це фoто. Тут мaма. Там тaто. Тут Олeна. Там Семeн. Це клас. Це Том. Там студeнт. Це Окcaна. Там кафe. Тут фонтaн, там водa.

5. Прочитайте слова та звернiть увагу на вимову [о] в наголошених та ненаголошених складах. (Прочитайте слова и обратите внимание на произношение [о] в ударных и безударных слогах).

Корa, борoдa, хто, солoма, водa, он, от, норa, корoва, oко, дочка, кордoн, онyк, нарoд, морoз, онyка, тaто, знoву, скoро, слoво, шoвк, ногa, головa.

Діалóги

– Хто це?	– Оксána студéнтка?	– Тут сад?
– Це тáто і мáма.	– Так, студéнтка.	– Так, сад.
– А це хто?	– А це хто?	– А що там?
– Це Оксána, моя сестрá.	– Це Максím?	– Там фонтáн.
– А це хто?	– Хто він?	– А лівобóруч що?
– Це мій брат, Микóла.	– Він теж студéнт.	– Там університéт.

Словник Словарь

бáтько	отец	кутóк	угол	рáнок	утро
блízько	близко	ліс	лес	сім	семь
викладáч	преподаватель	людíна	человек	стіл	стол
він	он	мáти	мать	стілéць	стул
вісім	восемь	місто	город	сторíнка	страница
вчítель	учитель	напрíклад	например	та	и
далéко	далеко	неділя	воскресеньє	так	да
дівчина	девушка	ніс	нос	тáто	папа
діти	дети	óдяг	одежда	тіждень	неделя
дочкá	дочь	óко	глаз	úчні	ученики
дúмка	мысль	олівéць	карандаш	хто	кто
жінка	женщина	онúк	внук	цибу́ля	лук
зліва	слева	онúка	внучка	ціна́	цена
зошит	тетрадь	óсiнь	осень	ще	ещё
казка	сказка	підру́чник	учебник	що	что
квіти	цветы	папір	бумага		
кімнáта	комната	пра́пор	флаг		
кінець	конец	птаx	птица		

УРОК 2

ПОТОВАНІ ЗВУКИ [йі], [йе], [йа], [йу] ТА БУКВИ Її, Єє, Яя, Юю

Буква Її

Українська буква ї читається,
як російські [йи].

Звук [йі]

Украинская буква ї читается,
как русские [йи].

Буква Єє

Українська буква є на початку слова і після голосних вимовляється, як [йэ], аналогічно до російської букві е. Після приголосних вимовляється як російська э.

Звук [йе]

Украинская буква є в начале слова и после гласных произносится, как [йэ], аналогично русской букве е. После согласных букв произносится, как русская э.

Букви Яя, Юю

Українські букви я і ю читаються як російські [йа] та [йу].

Звуки [йа], [йу]

Украинские буквы я и ю читаются как русские [йа] и [йу].

1. Слушайте, читайте, пишiть. (Слушайте, читайте, пишите).

Її Їжа, їжак, їхати, їдальня, Київ, мої, Україна.

Єє Європа, моє, твоє, Єва, міє, слухає, сине, домашнє, пізнє, ллє, Белгород.

Яя Моя, твоя, школяр, яр, яма, як, яблуко, яблуня, щастя.

Юю Юнак, люк, людина, малюнок, люд, тютюн, тюльпан, сюді.

Як? (Как?)	ГОЛОСНО ≠ ТІХО
	ШВІДКО ≠ ПОВІЛЬНО
	ДОБРЕ ≠ ПОГАНО
	ПРАВИЛЬНО ≠ НЕПРАВИЛЬНО

2. Прочитайте. (Прочитайте).

Я студент. Це мій батько. Це моя мама. Це моє місто. Це мої діти.

3. Прочитайте українські та російські слова, зверніть увагу на ті голосні в них, що звучать однаково, але пишуться по-різному. (Прочитайте украинские и русские слова и обратите внимание на те гласные, которые звучат в этих словах одинаково, но пишутся по-разному).

Європа – Европа, Азія – Азия, Англія – Англия, аспірант – аспирант, історія – история, економіка – экономика, журналіст – журналист, син – сын, сир – сыр, добрий – добрый, музикант – музыкант, риба – рыба, трое – трое, єдиний – единый.

4. Прочитайте. (Прочитайте).

Це я. Мені звали Петро. Тут мій дім. Це мій батько, він лікар. А це моя мама, вона вчителька. Це мій брат Іван і моя сестра Марина. Вони студенти. А це мій дідусь і моя бабуся. Це моя кімната. Ось моє вікно. Це моє місто. Ось мій університет.

РІД

Він (Он)		Вона́ (Она)		Вонó (Оно)	
студéнт	-□	студéнтка		місто	-о
стіл	-й	пóдруга	-а	мо́ре	-е
музе́й	-ь	уче́нця	-а	ім'я́	-я
вчи́тель		сі́м'я́			
		Ма́рія			
Ві́няток (Исключение)					
ба́тько	-о	любо́в	-□	таксі́	-і
Мико́ла	-а	річ	-и	меню́	-ю
суддя́	-я	ма́ти	-і		
		па́ні	-ь		
		сі́ль			

5. Прочитайте. (Прочитайте).

Він Стіл, хліб, зошит, олівець, стілець, телефон, ніж, гуртожиток.

Вона Книга, ручка, газета, ложка, склянка, дискета, осінь, кімната.

Воно Вікно́, ліжка, сло́во, фо́то, прізвище, ім'я́, лі́то, мі́сто.

6. Напишіть за зразком. (Напишите по образцу).

Зразок: – Це Степа́н?

– Так, він.

Це ма́ти? Це фо́то? Це інститут?

Це діду́сь? Це клас? Це вікно́?

Це Оле́на? Це сті́л? Це студéнт?

7. Напишіть за зразком. (Напишите по образцу).

Зразок: Це Оксана, а це ...

Це Оксана, а це Олег.

Це ба́тько, а це ... Це Ві́ктор, а це ...

Це апте́ка, а це ... Це буди́нок, а це ...

Це клас, а це ... Це університет, а це ...

Професії

Хто він? Студент, аспірант, лікар, художник, перукар, (Кто он?) учитель, викладач, робітник, інженер, гід, професор, доцент, міністр, суддя.

Хто вона? Студентка, аспірантка, лікарка, художниця, перукарка, (Кто она?) учителька, викладачка, робітниця, інженер, гід, професор, доцент, міністр, суддя.

8. Випишіть у три стовпчики іменники чоловічого, жіночого та середнього роду. (Випишите в три столбика существительные мужского, женского и среднего рода).

Київ, українка, степ, готель, батько, гід, ма́ти, мир, вікно́, дити́на, студе́нтка, сті́л, сіль, кафе́, ву́лиця, мі́сто, прізви́ще, скло, кни́жка, зо́шит, журналі́ст, учи́телька, робі́тник, мо́ре, люво́в.

Мій, Моя, Моє, Мої (Мой, Моя, Моё, Мои)

Мій	ба́тько син това́риш клас університет	Моя́	ма́ти бабу́ся по́друга кімна́та аудито́рія
Мо́є	мі́сто фо́то я́блуко вікно́	Мої́	ді́ти батькі́ кімна́ти я́блука това́риші́

9. Вставте слова *мій, моя, моє, мої*. (Вставте слова ...).

Зразок: Це ... син. – Це мій син.

Це ... бабу́ся. Ось ... я́блуко. Там ... дім. Це ... діду́сь.
Тут ... кімна́та. Ось ... фо́то. Це ... ді́ти. Це ... мі́сто. Це ...
брат. ... ба́тько – інжене́р. ... сестра́ – виклада́чка.

10. Закінчіть речення, використавши слова: кафе, аптека, брат, університет, Зіна, батько, Том, кава. (Закончите предложения, используя слова ...).

Тут будинок, а там ...

Тут парк, а тут ...

Тут інститут, а тут ...

Тут сестра, а тут ...

Тут син, а тут ...

Там Оксана, а тут ...

Тут Степан, а там ...

Тут сік, а там ...

11. Прочитайте діалоги. (Прочитайте диалоги).

– Добрий день! Знайомтесь, будь ласка, це мій дядько Василь.

– Дуже приємно! Тарас Бойко, лікар.

– Дуже приємно!

– Знайомтесь, це мій брат Юрко.

– Дуже приємно. А я Максім.

– Дуже приємно. Ти студент?

– Так, я студент.

– Тут твій університет?

– Ні, мій університет там. Юрко, а ти студент?

– Ні, я не студент, я – робітник. Ось мій завод.

– А де твій дім?

– Він там. А твій?

– Ось він.

Твій, Твоя, Твоє, Твої (Твой, Твоя, Твоё, Твои)

12. Вставте слова твій, твоя, твоє, твої. (Вставьте слова ...).

Зразок: Ось ... карта. – Ось твоя карта.

Це ... батько.

Тут ... квіти.

А це ... кімната.

Там ... фото.

Тут ... друзі.

А де ... вікно?

Ось ... радіо.

Там ... діти.

Де ... брат?

Тут ... батькі?

Де ... сестра?

Там ... підручник.

Наш, Наша, Наше, Наші (Наш, Наша, Наше, Наши)

13. Вставте слова *наш, наша, наше, наші*. (Вставте слова ...).

Зразок: Ось ... книга. – Ось наша книга.

Це ... місто. Ось ... шко́ла. Тут буди́нок, а там ... сад.
Знайомте́сь, це ... виклада́ч. Це ... бібліоте́ка. Тут ... музе́й.
Там ... кафе́. Тут ...гурто́житок. Там ... кімна́ти. Ось ... ре́чі.

Ваш, Ваша, Ваше, Ваші (Ваш, Ваша, Ваше, Ваши)

14. Вставте слова *ваш, ваша, ваше, ваші*. (Вставте слова ...).

Зразок: Ось ... окуляри. – Ось ваші окуляри.

Це ... фо́то? Це ... батькі́? Це ... ма́ти? Це ... дім? Де ...
сестра́? Де ... син? Де ... кні́га? А де ... підру́чник? Це ...
оливе́ць? Це ... зо́шит? Де ... кімна́та? Де ... лі́жко?

Чий? Чия? Чиє? Чий? (Чей? Чья? Чье? Чьи?)

я	мій	моя	моє	мої
ти	твій	твоя	твоє	твої
він	його	його	його	його
вона	її	її	її	її
ми	наш	наша	наше	наші
ви	ваш	ваша	ваше	ваші
вони	їхній	їхня	їхнє	їхні

15. Прочитайте зразки привітань. (Прочитайте образцы приветствий).

До́брого ра́нку!

До́брый ра́нок!

До́брый де́нь!

До́бріде́нь!

До́брого де́ня!

До́брый ве́чiр!

До́брого ве́чора!

До́бриве́чiр!

16. Прочитайте. (Прочитайте).

Знайомство

- Дóбрый день!
- Дóбрый день.
- Вíбачте, будь лáска, ви – Омáр, студéнт із Тóрції?
- Так, це я.
- Я дóже рáда, що зустрíла вас. Я бóду вáшим вчítелем українськóї мóви. Менé звáти Иванóва Ирíна Дмíтрíвно.
- Дóже приéмно з вáми познайóмитись, Ирíно Дмíтрíвно!
- Менí теж дóже приéмно з вáми познайóмитись.
- Ирíно Дмíтрíвно, ви живетé в Кíєві?
- Так, í я дóже люблю Кíїв. А ви знáєте Кíїв?
- Нí. Я тут упéрше. Я ще нíкóли не був в Украíні.
- Кíїв – прекрáсне мíсто, про ньóго кáжуть, що це мíсто-сад. Я дóмаю, що вам тут сподóбається.
- Я теж сподíваюсь на це.

Вíрази (Выражения)

– Дóбрый день!	– Добрый день!
– Менé звать ...	– Меня зовут ...
– Як тебé звать?	– Как тебя зовут?
– Хто він? Як йóго звать?	– Кто он? Как его зовут?
– Хто вона? Як íї звать?	– Кто она? Как её зовут?
– Вíбачте!	– Извините!
– До побáчення!	– До свидания!
– Знайóмтесь.	– Знакомьтесь.
– Дóже приéмно.	– Очень приятно.
– Будь лáска.	– Пожалуйста.

Пóри рóку (Времена года)

Зимá – Зима
Веснá – Весна

Лíто – Лето
Осíнь – Осень

Дні тижня (Дни недели)

Понеділок – Понедельник
Вівторок – Вторник
Середá – Среда
Четвёр – Четверг

П'ятниця – Пятница
Субо́та – Суббота
Неділя – Воскресенье

Візначення часу (Определение времени)

Позавчо́ра, вчо́ра, сьогодні,
за́втра, післяза́втра.

Позавчера, вчера, сегодня,
завтра, послезавтра.

Торі́к, місяць то́му, ти́ждень
то́му, напередо́дні.
Цьогó (тогó, настúпного)
ти́жня.

В прошлом году, месяц назад,
неделю назад, накануне.
На этой (на той, на следую-
щей) неделе.

Секúнда, мить, хвили́на, го-
ди́на, доба́, день ти́жня,
ти́ждень, місяць, рік, десяти-
рі́ччя, сторі́ччя, столі́ття.

Секунда, мгновение, минута,
час, сутки, день недели, неде-
ля, месяц, год, десятилетие,
столетие, век.

Кольорі (Цвета)

бі́лий
блакі́тний
жо́втий
зелéний
корі́чневий
помара́нчевий
роже́вий
сі́нній
фіолéтовий
черво́ний
чо́рний

белый
голубой
жёлтый
зелёный
коричневый
оранжевый
розовый
синий
фиолетовый
красный
чёрный

Словник

Словарь

бабу́ся	бабушка
батькі́	родители
будіно́к	дом
вікно́	окно
вісім	восемь
вчи́тель	учитель
гі́д	гид
го́лосно	громко
готе́ль	гостиница
гурто́житок	общежитие
дити́на	ребёнок
діду́сь	дедушка
до́бре	хорошо
дома́шне	домашнее
дру́зі	друзья
ду́же	очень
дя́дько	дядя
жи́ти	жить
злі́ва	слева
знайо́мство	знакомство
зна́ти	знать
зразо́к	образец
зу́стріч	встреча
ім'я́	имя
їда́льня	столовая
ї́жа	еда
ї́хати	ехать
кордо́н	граница
лі́жко	кровать
лі́кар	врач
малю́нок	рисунок
Мико́ла	Николай
міні́стр	министр
мене́	меня
мені́	мне
ні́	нет
ніко́ли	никогда

ось	вот
переклада́ч	переводчик
приє́мно	приятно
прізви́ще	фамилия
пові́льно	медленно
пога́но	плохо
пої́зд	поезд
поне́ділок	понедельник
прекра́сний	прекрасный
ра́дий	рад
робі́тник	рабочий
сі́к	сок
сі́ль	соль
сі́м'я́	семья
скля́нка	стакан
сподо́батись	понравиться
сте́п	степь
ті́тка	тётя
това́риш	товарищ
упе́рше	впервые
це́	это
ша́фа	шкаф
шви́дко	быстро
школя́р	школьник
я́к	как

УРОК 3

Звук [г]

Український звук [г] відповідає російському [г].

Украинский звук [г] соответствует русскому [г].

Звуки [дж], [дз]

В українській мові використовуються два складні приголосні, кожний з них складається з двох елементів: д+ж, д+з, вимовляються, як один неподільний звук [дж], [дз].

В украинском языке используются два сложных согласных, каждый состоит из двух элементов: д+ж, д+з, произносятся, как один неделимый звук [дж], [дз].

1. Слушайте, читайте, пишіть. (Слушайте, читайте, пишите).

Г г Га́нок, га́ва, дзі́га, гу́ля, гу́дзик. Он га́нок. На га́нку
О́ля. У Валенти́ни га́рні гу́дзики.

Дж Ходжу́, воджу́, сиджу́, джерело́, бджола́.

Дз Кукуру́дза, дзі́га, дзе́ркало, надзвича́йно, дзві́н.

2. Порівняйте тверді та м'які приголосні. (Сравните твёрдые и мягкие согласные).

тверді	б	в	г	ґ	д	ж	з	к	л	м	н	п
м'які	-	-	-	-	д ^б	-	з ^б	-	л ^б	-	н ^б	-
тверді	р	с	т	ф	х	ц	ч	ш	дз	дж	-	
м'які	р ^б	с ^б	т ^б	-	-	ц ^б	-	-	дз ^б		й	

3. Прочитайте. (Прочитайте).

а)

[д – д^б]:

да́та, дикта́нт – дядько, діти

[з – з^б]:

за́втра, зима́ – взяти, мазь

[л – л^б]: ла́мпа, лист – лю́ди, сі́ль

[н – н^б]:

наро́д, тано́к – Ні́на, Та́ня

[р – р^б]:

ра́нок, ри́нок – річка, ряд

[с – с^б]: сад, сир – сім, сядь

[т – т^б]:

ти́хо, текст – життя, тітка

[ц – ц^б]: ціфра, це – місяць, ціна́

[дз – дз^б]:

дзеркало, дзи́га – дзюрча́ти, дзьоб

б)

[б – б+і]: бик – бі́лий

[в – в+і]: вир – ві́рш

[г – г+і]: герб – гі́рка

[г – г+і]: га́нок – Ре́гіна

[ж – ж+і – жж+я]:

дружина – жі́нка – Запо́рїжжя

[к – к+і]: Кита́й – Пе́кін

[м – м+і]: ми́ло – ми́сто

[п – п+і]: пи́во – папі́р

[ф – ф+і]: фо́то – фі́рма

[х – х+і]: ха́та – хи́мік

[ч – ч+і – чч+я]:

чай – чи́пси – облі́ччя

[ш – ш+і – шш+я]:

пиши́ – пиші́ть – зати́шшя

[дж – дж+і]: джаз – Ма́джі

Скільки? ба́гато, ма́ло

дц = [ц^бц^б] два́дцять, одина́дцять

1 – оди́н

11 – одина́дцять

2 – два

12 – двана́дцять

3 – три

13 – трина́дцять

4 – чоти́ри

14 – чотирна́дцять

5 – п'ять

15 – п'ятна́дцять

6 – шість

16 – шісна́дцять

7 – сім

17 – сімна́дцять

8 – ві́сім

18 – вісімна́дцять

9 – дев'ять

19 – дев'ятна́дцять

10 – де́сять

20 – два́дцять

30 – три́дцять

40 – со́рок

50 – п'ятдеся́т

60 – шістдеся́т

70 – сімдеся́т

80 – вісімдеся́т

90 – дев'яно́сто

100 – сто

200 – дві́сті

300 – три́ста

400 – чоти́риста

500 – п'ятсо́т

600 – шістсо́т

700 – сімсо́т

800 – вісімсо́т

900 – дев'ятсо́т

1000 – ти́сяча

4. Прочитайте. (Прочитайте).

Це будинок номер 8. Там квартира номер 6. Ось гуртожиток номер 10. Де кімната номер 200? Це автобус номер 69. Це будинок номер 84. Тут зупинка трамваю номер 1. Це завдання номер 18. Це вправа номер 80.

5. Запишіть числа словами. (Запишите числа словами).

Ось 12 гривень. Тут 15 гривень. Там 27 гривень. Дайте, будь ласка, 36 гривень. Візьміть, будь ласка, 50 гривень. Це коштує 48 гривень. Ось ваші 1000 гривень. А це ваші 45 гривень.

Апостроф

В українській мові немає твердого знака [ъ]. Цю функцію виконує спеціальний знак, який називається **апостроф [']**.

Апостроф вживається:

- а) після **б, п, в, ф, м**
перед **я, ю, є, ї**

(*б'ю, п'ю, п'ять, дев'ять, м'ясо, солов'ї, ім'я, з'їв, сім'я, п'ятниця, здоров'я, прем'єра*);

- б) після **р** перед **я, ю, є, ї**

(*пір'я, бур'ян, кур'єр, подвір'я*);

в) після префікса, який закінчується на приголосний, перед коренем, що починається голосними

я, ю, є, ї

(*з'їзд, з'явиться, від'їзд, об'їзд, під'їзд*).

В украинском языке нет твёрдого знака [ъ]. В некоторой степени его функции выполняет специальный знак, который называется **апостроф [']**.

Апостроф употребляется:

- а) после **б, п, в, ф, м**
перед **я, ю, є, ї**;

- б) после **р** перед **я, ю, є, ї**;

в) после приставки, которая заканчивается на согласный, перед корнем, который начинается гласными

я, ю, є, ї.

Дієслова́ (Глаголы)

чита́ти	що?	писа́ти	що?	слухати
я читаю́	вірш	я пишу́	диктант	я слухаю́
ти чита́єш	журнал	ти пи́шеш	вправу	ти слуха́єш
він чита́є	вправу	він пи́ше	назву	він слуха́є
вона чита́є	текст	вона пи́ше	слова	вона слуха́є
ми чита́ємо	словник	ми пи́шемо	букви	ми слуха́ємо
ви чита́єте	книжку	ви пи́шете	текст	ви слуха́єте
вони чита́ють	підручник	вони пи́шуть	вираз	вони слуха́ють

I	
я	-у (-ю)
ти	-еш (-єш)
він (вона)	-е (-є)
ми	-ємо (-ємо)
ви	-ете (-сте)
вони	-уть (-ють)

10. Допишіть речення. (Допишите предложения).

1. Мій брат чита́є текст, а моя́ сестра́ ...
2. Анто́н пи́ше впра́ви, вони́ теж ...
3. Мої́ батькі́ слуха́ють ра́діо, а я ...
4. Оле́на й Степа́н чита́ють журна́л, ми теж ...
5. Я слуха́ю му́зику, а ти ...
6. Ми пи́шемо дикта́нт, ви теж ...

працювати

я	працюю́	ми	працю́ємо	де?
ти	працю́єш	ви	працю́єте	в шко́лі
він	працю́є	вони	працю́ють	в мі́сті
вона	працю́є			на заво́ді
				на по́шті

11. Напишіть, вставляйте дієслово *працювати* у потрібній формі. (Напишите, вставляя глагол ... в нужной форме).

Ми ... на заво́ді. Моя́ сестра́ ... в кафе́. Дру́зі ... в університеті́. Де ти ...? Я ... в магази́ні. Мій та́то ... на по́шті. Товари́ші ... в музе́ї.

	Словник
бага́то	много
бі́лий	белый
бі́ля	возле / около
весéлий	весёлый
візьмі́ть	возьмите
вірш	стих
впра́ва	упражнение
га́нок	крыльцо
годи́на	час
де	где
дзі́га	юла
дзеркало	зеркало
друж́ина	жена
життя́	жизнь
жі́нка	женщина
завда́ння	задание
зати́шся	затишье
лист	письмо

Словарь	
ма́ло	мало
мі́сяць	месяц
моло́дший	младший
облі́ччя	лицо
писáти	писать
під'ї́зд	подъезд
працюва́ти	работать
ра́нок	утро
сиджу́	сиду
скі́льки	сколько
слуха́ти	слушать
теж	тоже
хлопе́ць	мальчик
цві́сті	цвети
ціна́	цена
чолові́к	муж
чита́ти	читать

На́зви місяців		(Названия месяцев)	
Сі́чень	Январь	Лі́пень	Июль
Лю́тий	Февраль	Сéрпень	Август
Бéрезень	Март	Вéресень	Сентябрь
Кві́тень	Апрель	Жóвтень	Октябрь
Тра́вень	Май	Листопа́д	Ноябрь
Че́рвень	Июнь	Гру́день	Декабрь

Ви́рази	(Выражения)
– Ві́бачте!	– Извините!
– Смачно́го.	– Приятного аппетита.
– Захо́дь (-те).	– Заходи (-те).
– Бúдьмо знайо́мі!	– Будем знакомы!

УРОК 4

Буквосполучення (Буквосочетания) **йо,ьо**

1. Прочитайте (Прочитайте).

йо Його́, майо́р, знайо́мий, Йо́сип, райо́н, йод.

ьо У ньо́го, Корабльо́в, сьо́мий, льо́н, Льо́ня, сьо́годні, льо́тчик;

Сьо́годні і за́втра

– Сьо́годні відпочіну, а за́втра зроблю́, – сказа́в леда́чий.

– Сьо́годні зроблю́, а за́втра відпочіну, – сказа́в працьовітий.

Рід	Однина́	Множина́	Закі́нчення
Він	Студе́нт, дива́н	Студе́нти, дива́ни	-□ → -и
	Ба́тько, дя́дько	Ба́тькі, дя́дькі	-о → -и
	Ліка́р, секрета́р	Ліка́рі, секретарі́	-ар → -і
	Оліве́ць, украї́нець	Олівці́, украї́нці	-ь → -і
	Музе́й, санато́рій	Музе́ї, санато́рії	-й → -ї
Вона	Кімна́та, сестра́	Кімна́ти, се́стри	-а → -и
	Ку́хня	Ку́хні	-я → -і
	Аудито́рія	Аудито́рії	-ія → -ії
	Сім'я́	Сім'ї́	-(') → -ї
Воно	Мі́сто, вікно́	Міста́, вікна́	-о → -а
	Мо́ре	Моря́	-е → -я
	Завда́ння	Завда́ння	-я → -я

Зверні́ть ува́гу! (Обратите внимание!)

1) **-і-** → **-о-**: він → вони́, сті́л → столи́, кіт → коті́;

2) **-г-** → **-з-**: друг → друзі́;

3) **-е-** → ×: оліве́ць → олівці́, украї́нець → украї́нці, іно-
зе́мець → інозе́мці, німе́ць → німці́;

- 4) **-є-** → **-й-**: кита́єць → кита́йці, італі́єць → італі́йці, англі́єць → англі́йці;
 5) **-о-** → **×**: буді́нок → буді́нки, ту́рок → ту́рки, ри́нок → ри́нки;
 6) **-и-** → **×**: росі́янин → росі́яни, кия́нин → кия́ни.

2. Напишіть за зразком. (Напишіть по образцу).

Зразок: Це студент, а це ... – Це студент, а це студенти.

Це інститут, а це ...	Це вікно́, а це ...
Це стадіо́н, а це ...	Це пита́ння, а це ...
Це магази́н, а це ...	Це ім'я́, а це ...
Це буді́нок, а це ...	Це село́, а це ...
Це університет, а це ...	Це музе́й, а це ...
Це хлопець, а це ...	Це геро́й, а це ...
Це оліве́ць, а це ...	Це ку́хня, а це ...
Це кіт, а це ...	Це краї́на, а це ...
Це факультет, а це ...	Це грівня́, а це ...
Це місто, а це ...	Це подруга, а це ...

Ві́няток! (Исключение!)

Іменники, які вживаються тільки в однині:	Имена существительные, которые употребляются только в единственном числе: <i>молоко́, лю́дство, доброта́, ува́га, лі́стя, промі́ння, воло́сся, метро́, кіно́, кафе́</i>
Іменники, які вживаються тільки у множині:	Имена существительные, которые употребляются только во множественном числе: <i>окуля́ри, две́рі, ме́блі, Карпа́ти, Черка́си, суні́ці</i>

Порівняйте. (Сравните.)

Українські слова

однина лі́стя
 корі́ння
 волóсся
 пі́р'я
 чорні́ло
множина ме́блі
 двéрі
 полу́ніці
 суні́ці
 бру́сніці

Русские слова

мн. число лі́стья
 корéнья
 во́лосы
 пéрья
 черні́ла
ед. число ме́бель
 двeрь
 клубні́ка
 земляні́ка
 бру́сніка

П	
я	-у (-ю)
ти	-иш (-їш)
він	-ить (-їть)
вона	-ить (-їть)
ми	-имо (-їмо)
ви	-ите (-їте)
вони	-ать (-ять)

	любіти (б/бл)	робіти
я	люблю́	роблю́
ти	люби́ш	ро́биш
він	люби́ть	ро́бить
вона	люби́ть	ро́бить
ми	любимо́	ро́бимо
ви	любите́	ро́бите
вони	любля́ть	ро́блять

	стояти	сидіти (д / дж)	лежати
я	стою́	сиджу́	лежу́
ти	стої́ш	сиди́ш	лежи́ш
він	стої́ть	сиди́ть	лежи́ть
вона	стої́ть	сиди́ть	лежи́ть
ми	стоїмо́	сидимо́	лежимо́
ви	стоїте́	сидите́	лежите́
вони	стоя́ть	сидя́ть	лежа́ть

3. Напишіть закінчення слів. (Напишите окончания слов).

1. Це університет. Тут прац..... моя дочка́. 2. Ми люб.....
 читати́ журна́ли. А ви люб..... читати́? 3. Я сто..... тут, а він

сто..... там. 4. Де ти сид.....? А де сид..... вони? 5. Студенти пиш..... вправи. 6. Вони слух..... радіо. А ти слух..... радіо?

4. Замість крапок напишіть необхідні слова. (Вместо точек напишите необходимые слова).

Я студент. Моє Василь. Це мій інститут. Тут я
Ось мої: Роман, Марина. Вони студенти. Там наша бібліотека. Ми любимо тут книги, газети. Марина зараз вправу. Роман текст. Ви читати книжки?

Який? (Какой?)	Яка? (Какая?)	Яке? (Какое?)	Які? (Какие?)
гάρний	гάρна	гάρне	гάρні
старій	ста́ра	ста́ре	ста́рі
украї́нський	украї́нська	украї́нське	украї́нські
кита́йський	кита́йська	кита́йське	кита́йські
ки́ївський	ки́ївська	ки́ївське	ки́ївські

Котрій? (Какой?)	Котра? (Какая?)	Котре? (Какое?)	Котрі? (Какие?)
пе́рший	пе́рша	пе́рше	пе́рші
дру́гий	дру́га	дру́ге	дру́гі
тре́тій	тре́тя	тре́те	тре́ті
четве́ртий	четверта	четве́рте	четве́рті
п'я́тий	п'я́та	п'я́те	п'я́ті
шо́стий	шо́ста	шо́сте	шо́сті
сьо́мий	сьо́ма	сьо́ме	сьо́мі
во́сьмий	во́сьма	во́сьме	во́сьмі
дев'я́тий	дев'я́та	дев'я́те	дев'я́ті
деся́тий	деся́та	деся́те	деся́ті

5. Прочитайте. Дайте відповіді на запитання. (Прочитайте. Ответьте на вопросы).

Який це словник? (*великий*)

Який це будинок? (*старий*)

Які це газéти? (*новій*)
Якé це фóто? (*цiкáвий*)
Які це студéнти? (*iнозéмний*)

Якá це вóлиця? (*ширóкий*)
Котрá це бóква? (*пéрший*)

6. Напишіть словосполучення з прикметниками (Напишіть словосочетания с прилагательными): *старий, новий, цікавий, великий, красивий.*

Зразок: словник – новий словник.

Слóво, зóшит, журнал, шкóла, газéта, будiнок, мiсто, iнститут, пiсня, дiвчина, кнiга, бóква, студéнт, дiдусь, пiдрóчник, оливéць, стiл, стiлéць, папiр.

7. Прочитайте текст. (Прочитайте текст).

Наш унiверситéт

Це наш унiверситéт. Тут навчáються українськi та iнозéмнi студéнти. Це пéрший пóверх. Тут невелике кафé. Це другий пóверх. Тут бiблiотéка. Там студéнти читáють кнiги, журнали, газéти. А це трéтiй пóверх. Тут великий спортзál. Ось четвéртий пóверх. Тут аудиторiї, кабiнети. Там навчáються iнозéмнi студéнти. Це п'ятий пóверх. Тут деканát та лiнгафонний кабiнет. Студéнти слóхають звóки, новi слóвá, тéкти. Ось шóстий пóверх. Тут студéнтський клуб. Студéнти слóхають мýзичку. На сьóмому пóверсi є музéй. А це вóсьмий пóверх, тут навчáються аспiранти. На дев'ятому i десятому пóверхах лабораторiї. Тут працює мiй брат. Вiн лаборáнт.

вчiти		що?	вивчáти		що?	навчáтися (де?)
я	вчу		вивчáю		китайську	навчáюсь
ти	вчиш		вивчáєш		мову	навчáєшся
вiн	вчить	урок	вивчáє		українську	навчáється
вона	вчить	текст	вивчáє		мову	навчáється
ми	вчимó	слóвá	вивчáємо		росiйську	навчáємося
ви	вчите		вивчáєте		мову	навчáєтесь
вони	вчать		вивчáють			навчáються

учітися	де?	в університеті
навчатися	де?	на факультативі
вчіти	що?	текст
вивчати	що?	українську мову

8. Прочитайте. (Прочитайте).

Це місто Київ. Тут ми навчаємося в університеті на підготовчому факультеті. Ось наша аудиторія. Тут ми вчимося. Це наш викладач. Ми вивчаємо українську мову. Ми вчимо слова і тексти. Потім гуляємо в парку. Ми розмовляємо українською.

Словник Словарь

великий	большой	невеликий	небольшой
вивчати	изучать	окуляри	очки
відпочивати	отдыхать	підготовчий	подготовительный
в'улиця	улица	поверх	этаж
вчіти	учить	працьовитий	работающий
г'арний	красивый	робіти	делать
двері	дверь	розмовляти	говорить
знайомий	знакомый	росіянин	россиянин
іноземець	иностранец	словник	словарь
країна	страна	сьогодні	сегодня
льотчик	лётчик	увага	внимание
ледачий	ленивый	цікавий	интересный
меблі	мебель		

Вірази (Выражения)

– (Я) Бажаю успіхів!	– Желаю успехов!
– (Ми) Бажаємо успіхів!	– Желаем успехов!
– Всього найкращого!	– Всего наилучшего!
– Це приємно.	– Это приятно.
– Це цікаво.	– Это интересно.
– Як справи?	– Как дела?

ЧАСТИНА ДРУГА

УРОК 5

Відмінки в українській мові

Клічний відмінок

Ось (це) Іван Петрович.	Ось (це) Ольга Петрівна.
– Добрий день.	– Добрий вечір.
– Добрий день.	– Добрий вечір.
– Як справи?	– У вас все добре?
– Добре, дякую.	– Так, дякую.
– До побачення, Іване Петровичу.	– До побачення, Ольго Петрівно.

Іван – Іване	-е	товариш – товаришу	-у
Петро́ – Пётре	-е	Сергі́йович – Сергі́йовичу	-у
брат – брата	-е	друг – друже	-е
професор – професоре	-е	Олег – Олеже	-е
Олесь – Олесю	-ю	Микола – Миколо	-о
Сергі́й – Сергі́ю	-ю	Галина – Галино	-о
учитель – учителю	-ю	Петрівна – Петрівно	-о
батько – батьку	-у	сестра́ – сестро	-о
тато – тату	-у	Леся – Лесю	-ю
син – сину	-у	Марія – Маріє	-є

1. Напишіть за зразком.

Зразок: мама – мамо.

Сестра, дівчина, жінка, бабуся, Марія, Надія, Софія, Галя, Оксана, батько, дядько, дід, син, брат, Іван, професор, Степан, Дмитро, учитель, Андрій, Сергій, Петро, Микола.

2. Напишіть. Прочитайте.

а) Зразок: *Микола – Рамон*

– Добрий день, Миколо!

– Привіт, Рамоне!

Степан – Петро, Іван – Тарас, Максим – Павло, Сергій – Олесь, Семен – Віктор, друг – Жан

- б) Зразок:** *Марта – Ольга*
– *Привіт, Марто!*
– *Як справи, Ольго?*

Оленка – Надійка, Наталка – Марина, Надя – Леся, Людмила – Ірина, Таня – Оксана.

3. Перепишіть, розкриваючи дужки.

- а)** Добрий день, (дівчина, брат, сестра, батько, мама).
б) Ласкаво просимо, (друг, подруга, Андрій Петрович, Галина Іванівна, Леонід Степанович, Людмила Олександрівна).
в) Скажіть, будь ласка, (Олена Миколаївна, Тетяна Дмитрівна, Ірина Василівна).
г) До побачення (Оксана, Іван, Олексій, учитель, професор).
д) Куди йдеш, (Андрій, Василь, Галя, Оля, Олег)?
е) Дякую, (Петро Сергійович, Микола Андрійович, Леся, Люба, Марина).

4. Прочитайте діалог.

- Сергію, це ти? Добрий день!
– Яка зустріч! Радий тебе бачити, Павле! Як живеш?
– Усе гаразд, дякую. А ти?
– Я теж добре. Як діти, дружина?
– Моя дружина Галя – вчителька. Старший син Сергій школяр, а молодший син Дмитро ще дошкільник. А в тебе є сім'я?
– Звичайно. Моя дружина Леся – дитячий лікар. Наша дочка Катя ще зовсім маленька.
– Скільки їй років?
– Скоро два роки.
– Радий був зустрітися. Вітай свою родину, Павле.
– Дякую. І твоїм рідним привіт.

хотіти		гуляти		відповідати	
я	хочу	я	гуляю	я	відповідаю
ти	хочеш	ти	гуляєш	ти	відповідаєш
він	хоче	він	гуляє	він	відповідає
вона	хоче	вона	гуляє	вона	відповідає
ми	хочемо	ми	гуляємо	ми	відповідаємо
ви	хочете	ви	гуляєте	ви	відповідаєте
вони	хочуть	вони	гуляють	вони	відповідають

запитувати		розмовляти	
я	запитую	я	розмовляю
ти	запитуєш	ти	розмовляєш
він	запитує	він	розмовляє
вона	запитує	вона	розмовляє
ми	запитуємо	ми	розмовляємо
ви	запитуєте	ви	розмовляєте
вони	запитують	вони	розмовляють

Хто?	Що робить?	Як?
Микола Оля Він Вона	розмовляє	українською мовою англійською мовою російською мовою китайською мовою арабською мовою французькою мовою турецькою мовою

5. Прочитайте.

а) Микола і Оля – мої друзі. Оля розмовляє англійською мовою. Микола розмовляє російською мовою. Я розмовляю німецькою мовою. А зараз ми розмовляємо українською мовою. А якою мовою розмовляєте ви?

- б) – Скажіть, будь ласка, ви розмовляєте українською мовою?
 – Ні, не розмовляю.
 – Вибачте, ви розмовляєте німецькою мовою?
 – Так, розмовляю, але не дуже добре.

в) – Як ви думаєте, англієць Антуан добре розмовляє українською мовою?

– Антуане, ти вже добре розмовляєш українською мовою?

– Так, дуже добре.

– Скажи, будь ласка, як українською мовою sun?

– Не знаю.

– А як українською мовою flowers?

– Теж не знаю.

– А що ти знаєш?

– Я знаю, як українською мовою sport.

Словник

Словарь

англієць	англичанин	мо́ва	язык
ві́дповідь	ответ	німе́цький	немецкий
ві́дповідати	отвечать	пора́	время
дитя́чий	детский	ре́чення	предложение
ді́д	дед	рове́сники	ровесники
дошкі́льник	дошкольник	розмовля́ти	говорить
запита́ння	вопрос	росі́йський	русский
запита́увати	спрашивать	хоті́ти	хотеть
звича́йно	конечно		

УРОК 6

Називний відмінок (Именительный падеж)
Хто? Що?

Це студент (Хто це?). Це університет (Що це?). Студентка пише (Хто пише?). Книга лежить (Що лежить?).

Місцевий відмінок (Предложный падеж)
Де? На ко́му? На чо́му? При ко́му? При чо́му?

Що це? Це стіл.	Де ручка? На столі.
Що це? Це пенал.	Де олівець? У пеналі.
Що це? Це Київ.	Де я живу? В Києві.
Що це? Це автобус.	На чому ти приїхав? На автобусі.
Хто це? Це батько.	На кому новий костюм? На батькові.
Хто це? Це Андрій.	При кому є телефон? При Андрієві.
Що це? Це дорога.	При чому росте дерево? При дорозі.

Прийменник **В** вживається після голосного, а прийменник **У** між приголосними:

Я працюю в магазині.

Я живу в Києві.

Я гуляю в парку.

Предлог **В** употребляется после гласного, а предлог **У** между согласными:

Ти працюєш у магазині

Вони живуть у Києві.

Ти гуляєш у парку.

Що?		НА У	Де?		
північ	Київ		півночі	Києві	
південь	Очаків	півдні	Очакові	ї → є	
схід	Харків	сході	Харкові	e → ×	
захід	Львів	заході	Львові	i → e	
центр	Канів	центрі	Каневі	к → ц	
аптека	урок	аптеці	уроці	г → з	
бібліотека	фабрика	бібліотеці	фабриці		
поліклініка	Острог	поліклініці	Острозі		

	Називний відмінок	Місцевий відмінок (В/У, НА, ПРИ)
Він	стіл університет музей трамвай Севастополь	стол- і університет- і музе- ї трамва- ї Севастопол- і
Вона	кімната дорога тінь земля аудиторія сім'я	кімнат- і дороз- і тін- і земл- і аудиторі- ї сім'- ї
Воно	вікно море подвір'я завдання	вікн- і мор- і подвір'- ї завданн- і
Вони	столи країни села музеї моря друзі	на стол- ах в/у країн- ах в/у сел- ах в/у музе- ях на мор- ях на друз- ях

В українській мові, як і в російській, *місцевий відмінок* має винятки.

Виняток! парк – у парк-**у**
сніг – на сніг-**у**
гуртожиток – у гуртожитк-**у**

В украинском языке, как и в русском, *предложный падеж* имеет исключения.

куток – у кутк-**у**
будинок – у будинк-**у**

1. Виконайте вправу за зразком.

Зразок: Моя сестра навчається в (інститут).

Моя сестра навчається в інституті.

1. Антон живе в (Київ). 2. Вона навчається в (університет). 3. Школа знаходиться на (вулиця) Пугачова. 4. Андрій

часто буває на (стадіон), який знаходиться при (університет).
 5. Студенти часто працюють в (бібліотека). 6. Діти люблять гуляти в (парк). 7. При (школа) працюють курси іноземних мов. 8. На (вікна) стоять квіти. 9. В (музей) картини висять на (стіни). 10. Іноземні студенти приймають участь у (змагання).

2. Прочитайте діалоги.

- Наталю, де мої зошити?
- На столі.
- На столі немає. Де мої зошити?
- У столі.
- У столі теж немає. Де вони?
- Ось вони, в портфелі.

- Де ви навчаєтесь?
- В університеті.
- На якому факультеті?
- На підготовчому факультеті.
- А де ви живете?
- У гуртожитку номер 10.

3. Дайте відповіді на запитання, використовуючи подані в дужках слова, використовуючи потрібний прислівник.

Зразок: Де відпочивали ваші друзі? (Південь)

Вони відпочивали на Півдні.

1. Де ваша сестра купила собі сумку? (універмаг)
2. Де стоїть висока ваза? (підлога)
3. Де ви були вчора? (бібліотека)
4. Де люблять гуляти ваші батьки? (парк)
5. Де вчиться ваш друг? (університет)
6. Де ви любите відпочивати? (річка)
7. Де ви купуєте газети? (кіоск)

Називний відмінок	Місцевий відмінок (НА, В/У, ПРИ)
Я, ти, він, вона, ми, ви, вони	Мені, тобі, ньому, ній, нас, вас, них

4. Напишіть займенники в потрібній формі з потрібними прийменниками.

*Зразок: Це цікавий журнал, (він).... пишуть про події в світі.
Це цікавий журнал, у ньому пишуть про події в світі.*

На (я)..... червона сукня. На (вона)..... сьогодні красивий костюм. При (ти)..... завжди є телефон? У (ми)..... завтра буде інформатика. У (вони)..... в сім'ї свято. При (ви) студенти говорять українською мовою? На (він)..... нові окуляри.

5. Дайте відповідь на запитання.

*Зразок: Він сьогодні без окулярів?
Так, на ньому сьогодні немає окулярів.*

1. Він сьогодні без капелюха?
2. Ви сьогодні без окулярів?
3. Вони були у світлих сукнях?
4. Іноземні студенти будуть в національному одязі?
5. Ця дівчина прийшла без плаща?
6. Вона сьогодні без сумки?

Прислівники місця. Запитання Де?

Там ≠ тут, зліва ≠ справа, зверху ≠ знизу,
далеко ≠ близько, попереду ≠ позаду,
прямо, посередині, навпроти, поряд.

стояти	де?	сидіти	на чому?
я стою		я сиджу	
ти стоїш		ти сидиш	
він стоїть	на вулиці	він сидить	на стільці
вона стоїть	на дорозі	вона сидить	у кріслі
ми стоїмо	на поверсі	ми сидимо	на дивані
ви стоїте		ви сидите	
вони стоять		вони сидять	

Називний відмінок	Місцевий відмінок (НА, У/В, ПРИ)
який?	якому?
великий, багатий, червоний синій, сьогоднішній, вечірній	велик-ому, багат-ому, червон-ому син-ьому, сьогоднішн-ьому, вечірн-ьому
яка?	якій?
гарна, наша, жовта	гарн-ій, наш-ій, жовт-ій
яке?	якому?
мале, чорне, бідне вранішнє, синє, вечірнє	мало-ому, чорн-ому, бідн-ому вранішн-ьому, син-ьому, вечірн-ьому
які?	яких?
знайомі, сильні, ледачі останні, сусідні, літні	знайом-их, сильн-их, ледач-их останн-іх, сусідн-іх, літн-іх

6. а) Прочитайте текст.

Сонце і Місяць

Одного разу Сонце й Місяць засперечалися. Сонце каже, що листя на дереві зелене, а Місяць каже, що воно сріблясте. Місяць каже, що люди на землі завжди сплять, а Сонце говорить – люди завжди рухаються.

– А чому тоді на землі така тиша? – запитує Місяць.

– Хто тобі це сказав? – дивується Сонце. – На землі шумно.

Так вони довго сперечалися. Раптом прилетів Вітер. Почув він цю розмову та й засміявся.

– Про що ви говорите? Я при Сонці, й при Місяці літаю. Вдень, коли на небі світить Сонце, все відбувається так, як каже Сонце. На землі шумно, всі люди рухаються, а листя на дереві зелене. Вночі, все по-іншому: люди сплять, навкруги тихо, і листя сріблясте. Коли хмара закриває Місяць, листя на дереві навіть чорне. Ні ти, Сонцю, ні ти, Місяцю, не знаєте про це.

Почув це Місяць і вирішив подивитися, як виглядає земля при Сонці. Ось чому, коли Сонце сідає, на небі з'являється допитливий Місяць.

б) Дайте відповіді на запитання.

1. Хто одного разу заперечався?
2. Що казало Сонце?
3. А що відповів Місяць?
4. Якого кольору листя вдень і вночі?
5. Як навкруги вночі?
6. Де з'являється Місяць, коли сідає Сонце?

в) Перекажіть текст.

	Словник	Словарь	
було	было	небо	небо
виглядати	выглядеть	одного разу	однажды
вирішити	решить	ось чому	вот почему
відбуватися	происходит	підлога	пол
вітер	ветер	подивітися	посмотреть
вночі	ночью	подобатися	нравиться
говорити	говорить	посередині	посредине
гудзик	пуговица	почути	услышать
дивітися	смотреть	прилетіти	прилететь
дивуватися	удивляться	раптом	неожиданно
дозволяти	разрешать	розмова	разговор
допитливий	любопытный	рухатися	двигаться
завжди	всегда	светр	светер
закривати	закрывать	світити	светить
запитати	спросить	сідати	садиться
засміятися	засмеяться	сміятися	смеяться
заперечатися	заспорить	сніг	снег
зелений	зелёный	сорочка	рубашка
знати	знать	сріблястий	серебристый
з'являтися	появляются	спати	спать
іноземний	иностранный	сукня	платье
каже	говорит	тоді	тогда
капелюх	шляпа	тіша	тишина
колі	когда	хмара	туча
лістя	листья	цікавий	интересный
літати	летать	черевіки	ботинки
Місяць	Луна	чому	почему
навіть	даже	шумно	шумно
навкруги	вокруг		

УРОК 7

Знахідний відмінок (Винительний падеж)
Кого? Що? Куди?

Що це? Це текст.	Що слухає Тарас? Текст.
Що це? Це книга.	Що читає Максим? Книгу.
Що це? Це кафе.	Що ви бачите? Кафе.
Хто це? Це студент.	Кого слухає Тарас? Студента.
Хто це? Це тітка.	Кого ти зустрів? Тітку.
Що це? Це університет.	Куди ви йдете? В університет.
Що це? Це школа.	Куди йде Олексій? В школу.

	Називний відмінок	Знахідний відмінок (В/У, НА, ПРО, ЗА)
	Що?	Що? Куди?
Він	інститут танець музей	інститут танець музей
Вона	книга пісня	книг-у пісн-ю
Воно	село море	сел-о мор-е
	Хто?	Кого?
Він	студент хлопець батько герой	студент-а хлопц-я батьк-а геро-я
Вона	дівчина Марія мати	дівчин-у Марі-ю мат-ір

Вони	лампи	книги	лампи	книги
	стілці	моря	стілці	моря
	вікна	вулиці	вікна	вулиці
	музеї	метро	музеї	метро
	брати	вчителі	брат- ів	вчител- ів
	герої	інженери	геро- їв	інженер- ів
	сестри	матері	сест- ер	матер- ів
	дочки	учениці	доч- ок	учениць

Запам'ятайте!

гості – гостей діти – дітей люди – людей

1. Прочитайте.

- а)** – Томе, що ти читаєш?
 – Зараз я читаю дуже цікаву українську казку.
 – Про кого ця казка?
 – Ця казка про мудру дівчину.
 – Тобі подобається?
 – Так, мені подобається.
- б)** – Оксано, що ти малюєш?
 – Я малюю нову картину.
 – Це твоя перша картина?
 – Ні, я малюю вже п'яту картину. Я люблю красиву природу. А ще я хочу намалювати темну ніч. На синьому небі яскравий місяць і зірки. Сад. У саду я хочу намалювати молодого хлопця і красиву дівчину.

2. Виконайте вправу за зразком.

Зразок: Андрій завжди слухає (сестра).

Андрій завжди слухає сестру.

Сашко уважно читає (журнал). Він пише (вправа). Викладач розказав про (письменник). Вона добре знає (математика). Я вивчаю (фізика). Друзі йдуть у (бібліотека). Туристи приїхали в (Київ). Мама турбується про (дочка). Ми знаємо про (поет). Учні написали твір про (Президент) України.

3. Виконайте вправу за зразком.

Зразок: Я знаю (дівчина). – Я знаю дівчину.

1. Олег зустрів у парку (друг).
2. Я пам'ятаю (брат і сестра).
3. Марія зустріла (лікар).
4. Вони розуміють (людина).
5. Ми любимо (мати).
6. На дискотеці вони бачили (юнак).
7. Віктор дуже любить (тато).

	Називний відмінок	Знахідний відмінок (В/У, НА, ПРО, ЗА)
	(Що?) Який? Яка? Яке? Які?	(Що?) Який? Яка? Яке? Які?
Він	новий, цей, вірний, синій, пізній, майбутній	новий, цей, вірний, синій, пізній, майбутній
Вона	осіння, домашня, цікава, хороша, добра	осіння, домашня, цікава, хороша, добра
Воно	старе, останнє, сьогоднішнє	старе, останнє, сьогоднішнє
Вони	нові, вірні, домашні, добрі, старі	нові, вірні, домашні, добрі, старі
	(Хто?) Який? Яка? Яке Які?	(Кого?) Якого? Яку? Яке? Яких?
Він	іноземний, високий, веселий, останній	іноземн-ого, висок-ого, весел-ого, останн-ього
Вона	українська, красива, розумна, рання, давня	українськ-у, красив-у, розумн-у, ранн-ю, давн-ю
Вони	відомі, добрі, сучасні, ближні, давні, свої, мої	відом-их, добр-их, сучасн-их, ближн-іх, давн-іх, сво-іх, мо-іх

4. Напишіть. Поставте слова у потрібному відмінку.

1. Я слухав (чудова співачка).....
2. Ми дивились (нова опера).....
3. Максим купив (цікава книжка).....
4. Джон зустрів (красива дівчина).....
5. Ми купили (червона троянда).....
6. Марта запросила (новий друг) у гості.....

Називний відмінок	Знахідний відмінок (НА, У/В, ПРО)
Я, ти він, вона ми, ви, вони	Мене, тебе його (нього), її (неї) нас, вас, їх (них)

5. Поставте займенники, що стоять у дужках, у потрібній формі.

а) (Я) звать Олег, а (вона) Олена. Як (ти) звать? (Він) звать Тарас. Як (ви) звать? (Він) звать Андрій.

б) Це моя мама. Я дуже люблю (вона). Це мій друг. Я давно знаю (він). Я бачив (вони). Де ви зустріли (ми)? Ви забули (я). Лікар оглянув (ти).

Називний відмінок	Знахідний відмінок
Це мій словник.	Я взяв мій словник. = Я взяв свій словник.
Це твоя книга.	Ти взяв твою книгу. = Ти взяв свою книгу.
Це його ручка.	Він узяв його ручку. = Він узяв свою ручку.
Це її пальто.	Вона взяла її пальто. = Вона взяла своє пальто.
Це наші книги.	Ми взяли наші книги. = Ми взяли свої книги.
Це ваші журнали.	Ви взяли ваші журнали. = Ви взяли свої журнали.
Це їхні листи.	Вони взяли їхні листи. = Вони взяли свої листи.

5. Прочитайте діалоги.

- Максиме, чий це зошит?
- Це мій зошит.
- Візьми, будь ласка, свій зошит.

- Миколо, ти забув свій словник.
- Це не мій словник.
- Оксано, це твій словник?
- Так, мій.
- Візьми, будь ласка, свій словник.

6. Дайте відповіді на запитання.

Зразок: Це улюблена книга дочки. Що вона читає?

Дочка читає свою улюблену книгу.

1. Це ваша рідна країна. Що ви часто згадуєте?
2. Ось твій товариш. Кого ти зустрів?
3. Ось моя сестра. Кого я зустрів?
4. Це фото його сім'ї. Про що він пам'ятає?
5. Це моя школа. Про що я не забуду?
6. Це наш викладач. Кого ми запросили на вечір?
7. Там новий театр. Куди вони вчора ходили?
8. Це відомий письменник. Про кого ми слухаємо лекцію?
9. Тут великий текст. Що ви читаете?
10. Одеса знаходиться на півдні. Куди поїхали друзі?

іти / йти		їхати		ходити (д/дж)	
я	їду/йду	я	їду	я	ходжу
ти	йдеш	ти	їдеш	ти	ходиш
він	їде	він	їде	він	ходить
вона	їде	вона	їде	вона	ходить
ми	їдемо	ми	їдемо	ми	ходимо
ви	їдете	ви	їдете	ви	ходите
вони	їдуть	вони	їдуть	вони	ходять

Їздити
(зд/ждж)

я їжджу
ти їдиш
він їздить
вона їздить
ми їздимо
ви їздите
вони їздять

**Зверніть
увагу!**

Один раз в одному напрямку

→

Вона йде в університет.

Дія, яка повторюється:

→

←

Вона ходить в університет.

Хто?	Куди?
Петро йде	в інститут (у бібліотеку)
Олена йде	у магазин (у кіно)
він йде	у музей (на пошту)
вона йде	у парк (на ринок)

Куди ви йдете (їдете)?

на зустріч	в Україну	на концерт	у/в театр
на роботу	в/у Карпати	на екскурсію	у/в парк
на море	у/в Крим	на завод	у/в магазин
на виставку	у/в музей		
на стадіон	у/в гори		

Зверніть увагу!

Він їде снідати. – Вона йде обідати.

7. Запишіть.

1. Я йду (музей).
2. Джон іде (театр).
3. Туристи їдуть (екскурсію).
4. Мій друг іде (пошту).
5. Вона йде (університет).
6. Батько поїхав (завод).
7. Друзі їдуть (виставку).

8. Складіть речення з поданими словами, ставлячи їх то у Знахідному, то у Місцевому відмінках.

Зразок: Це бібліотека. Де? – Моя сестра працює в бібліотеці.

Куди? – Завтра я піду в бібліотеку.

Університет, музей, школа, кіоск, річка, парк, море, гуртожиток.

9. Прочитайте текст. Дайте відповіді на запитання.

У театрі

Сьогодні субота. Вранці Володимир купив квитки в театр і запросив своїх друзів – Айлін та Філіппа до театру. Ввечері друзі поїхали до Національної опери. Театр розпочинав новий театральний сезон. Йшла опера «Наталка Полтавка». У фойє вони купили театральну програму, де було написано лібрето опери та прізвища акторів, які грали в цьому спектаклі.

Товариші зайшли у великий зал і сіли на свої місця. Володимир допоміг Філіппу та Айлін прочитати лібрето першої дії опери, пояснив їм незрозумілі слова. Пролунав третій дзвінок. Повільно піднялася вгору завіса. На сцені друзі побачили чудову декорацію, на якій була зображена українська природа.

Зазвучала музика, і все ожило. Актори відтворювали на сцені життя людей зі смутком і радістю, коханням і ненавистю, вони співали дуже добре. Музика була то сумна, то весела.

Перша дія закінчилася. Глядачі довго аплодували. Під час перерви Володимир запросив друзів у буфет. Там вони їли морозиво та пили сік.

Друга дія опери була теж дуже цікава. Друзі отримали велике задоволення від театру, опери та чудової гри акторів. Друзі були вдячні Володимирові за запрошення до театру. Додому вони поверталися щасливі та радісні.

1. Що купив вранці Володимир?
2. Куди запросив Володимир своїх друзів?
3. Коли друзі пішли в театр?
4. Як називалася опера?

5. Де вони купили програму?
6. Яка була музика?
7. В якому настрої друзі повернулися додому?

Овочі та фрукти

огіро́к – огурец	капу́ста – капуста
мо́рква – морковь	гори́х – орех
помідо́р – помидор	часні́к – чеснок
я́блуко – яблоко	полуни́ця – клубника
гру́ша – груша	буря́к – свекла
карто́пля – картофель	каву́н – арбуз

Прикметники смаку (Прилагательные вкуса)

сма́чний – вкусный	несма́чний – невкусный
гіркий – горький	солодкий – сладкий
кислий – кислый	солоний – солёный
добрий (на смак) – хороший (на вкус)	
приємний (на смак) – приятный (на вкус)	

Частини тіла та обличчя (Части тела и лица)

брова́ (-и)	бровь (-и)	ніс	нос
ві́ї	ресницы	о́ко (очі)	глаз (-а)
ву́хо (-а)	ухо (уши)	па́лець	палец
воло́сся	волосы	підборі́ддя	подбородок
голова́	голова	плече́ (-і)	плечо (-и)
губа́ (-и)	губа (-ы)	рот	рот
долоня́ (-і)	ладонь (-и)	рука́ (-и)	рука (-и)
живі́т	живот	спина́	спина
зуб (-и)	зуб (-ы)	ступня́	ступня
колі́но (-а)	колени (-и)	шія	шея
лі́коть (-і)	локоть (-и)	щока́ (-и)	щека (-и)
лоб	лоб	язи́к	язык

Словник

вгору	вверх
вдячність	благодарность
відтворювати	воспроизводить
вниз	вниз
глядачі	зрители
головна	главная
гості	гости
гра	игра
дзвінок	звонок
забути	забыть
завіса	занавес
задоволення	удовлетворение
завучати	завучать
запросіти	пригласить
запрошення	приглашение
згадувати	вспоминать
зірки	звёзды
зображення	изображение
зустріч	встреча
зустрічати	встречать
квиток	билет
розуміти	понимать
смуток	печаль
спектакль	спектакль
сумний	грустный
улюблений	любимый
фойє	фойе
ці	эти
цей	этот
ця	эта
чудовий	прекрасный
щасливі	счастливые

Словарь

квіти	цветы
кохання	любовь
красивий	красивый
лібрето	либретто
малювати	рисовать
морозиво	мороженое
мудрий	мудрый
намалювати	нарисовать
незрозумілий	непонятный
ненависть	ненависть
отримувати	получать
пам'ятати	помнить
повертатися	возвращаться
подобатися	нравиться
подарувати	подарить
пояснювати	объяснять
пролунати	прозвучать
радісні	радостные
радість	радость
річка	речка
розпочинати	начинать

УРОК 8

Родовий відмінок (Родительный падеж)
Кого? Чого? Чий? Чий? Чий? Чий?
Звідки? Скільки?

Це зошит.	У кого немає зошита? У мене.
Це товариш.	Кого у тебе немає? Товариша.
Це Іван.	Чия це сестра? Івана.
Це зупинка.	Чого тут немає? Автобусної зупинки.
Це бабуся.	Чий це окуляри? Бабусі.
Це група.	Скільки в групі студентів? П'ять студентів.
Це Китай.	Звідки приїхав Жуй? З Китаю.

	Називний відмінок		Родовий відмінок (У, З, ДЛЯ, ВІД, ДО, БЕЗ)	
Він	інститут	брат	інститут-у	брат-а
	олівець	дядько	олівц-я	дядьк-а
	музей	герой	музе-ю	геро-я
	цукор	батько	цукр-у	батьк-а
	край	учень	кра-ю	учн-я
Вона	пісня	дівчина	пісн-і	дівчин-и
	сім'я	Оксана	сім'-ї	Оксан-и
	тінь	Таня	тін-і	Тан-і
	земля	подруга	земл-і	подруг-и
Воно	місто	здоров'я	міст-а	здоров'-я
	море	сонце	мор-я	сонц-я
	завдання	прізвище	завданн-я	прізвищ-а
Вони	копійкі	іменá	копій-ок	імен
	гроші	діти	грош-ей	діт-ей
	родичі	мешканці	родіч-ів	мешканц-ів
	лікарі	дівчата	лікар-ів	дівчат

1. Прочитайте. Поставте запитання до виділених слів.

Це територія *України*. Це контрольна робота *Олени*. У Джона багато *друзів*. У Миколи немає *грошей*. Сьогодні не буде *лекції*. Антоніо приїхав з *Коста-Ріки*. Онур взяв склянку *соку*.

2. Перепишіть, розкриваючи дужки.

Це підручник (викладач). Це комп'ютер (секретар). Це факультет (економіка). Це карта (Київ). Це кабінет (фізика). Це словник (студент). Це фотографія (дядько). Це лист (Михайло). Це підручник з (географія). Ця книга була у (Людмила). Я був у (брат). У Сашка немає (олівець). Вона приїхала з (Туреччина). Подруга прийшла з (концерт).

3. Прочитайте речення. Поставте запитання до виділених слів.

Зразок: Ахмет приїхав з Туреччини. – Звідки приїхав Ахмет?

1. Андрій приїхав з *Москви*.
2. Тетяна приїхала з *Одеси*.
3. Він повернувся з *Ялти*.
4. Мама приїхала з *півдня*.
5. Микола приїхав з *Чернігова*.
6. Лі Кань повернувся з *Китаю*.
7. Джон приїхав з *Англії*.
8. Вона приїхала з *В'єтнаму*.

Називний відмінок	Родовий відмінок (У, З, ДЛЯ, ВІД, ДО, БЕЗ)
Я, ти він, вона ми, ви, вони	Мене́, тебе́ його́ (нього́), її́ (неї́) нас, вас, їх (них)

4. Напишіть за зразком.

Зразок: Богдан, словник.

- Скажіть, будь ласка, у кого є словник?
- У мене є словник.
- А у вас, Богдане, є словник?
- Ні, у мене немає словника.

1. Джем, зошит.
2. Хасіна, журнал.
3. Онур, олівець.
4. Ібрахім, машина.
5. Енгін, марка.
6. Антоніо, ручка.

5. Дайте відповіді на запитання.

а) Зразок: – У кімнаті є магнітофон?

– Ні, в кімнаті немає магнітофона.

1. В аудиторії є викладач? 2. У кімнаті є студент? 3. У буфеті є кава? 4. У вазі є квітка? 5. У театрі є сьогодні вистава? 6. У магазині є молоко? 7. У кіоску є газета?

б) Зразок: – У тебе є олівець?

– Ні, у мене немає олівця.

1. У вас є ручка? 2. У неї є журнал? 3. У нього є диск? 4. У тебе є лист? 5. У них є підручник? 6. У сестри є дзеркало? 7. У вас є товариш? 8. У Оксани є сестра? 9. У Антона є словник? 10. У неї є син?

6. Прочитайте речення. Поставте запитання до виділених слів.

а) Зразок: Це її книжки. – Чиї це книжки?

У неї немає підручника. – У кого немає підручника?

1. Це Андрій. Це його словник. У нього немає підручника.
2. Це Наталка. Це її подруга Ірина. У неї немає сумки.
3. Андрій і Наталка студенти. Це їхні зошити. У них багато роботи.

б) Зразок: Це телеграма для тебе. – Для кого це телеграма?

1. Це лист для тебе. 2. Це подарунок для неї. 3. Ця листівка від нього. 4. Василь приїде до нас. 5. Марія поїхала від них. 6. Ахмет пішов від неї. 7. Батько зробив це без тебе. 8. Бабуся не може жити без мене. 9. Я зроблю це без вас.

7. Напишіть слова, що стоять в дужках, у правильній формі.

а)

1. У (він) є брати чи сестри?
2. У (я) багато друзів.
3. У (ти) є червона ручка?
4. У (вона) є чоловік.
5. У (ви) будуть скоро іспити?
6. У (вони) є викладач?
7. У (ти) була контрольна робота?

б)

1. У (я) немає грошей.
2. У (ви) немає роботи.
3. У (ми) немає часу.
4. У (він) немає батьків.
5. У (вона) немає друзів.

в)

1. Я не поїду до (ви).
2. Андрій поїхав до (вона).
3. Ми приїдемо до (ти).
4. Ми поїдемо до (вони).
5. Мохамед не поїде до (ти).
6. Він приїде до (я).

д)

1. Ти був в театрі без (ми)?
2. Ви поїдете на екскурсію без (я)?
3. Я не піду без (вона) в цирк.
4. Антон ходив у буфет без (ти)?
5. Ми пили чай без (ви).

г)

1. Це квіти для (вона).
2. Це журнали для (ти).
3. Це все я зроблю для (вони).
4. Це подарунок для (ви).
5. Це книжка для (я).

	1 + Називний відмінок однина	2, 3, 4 + Називний відмінок множина	5, 6 ... + Родовий відмінок множина
Він	один костюм один музей один батько	два костюми два музеї два батьки	п'ять костюмів п'ять музеїв п'ять батьків
Вона	одна газета одна сукня одна книжка одна дівчина одна студентка	три газети чотири сукні чотири книжки дві дівчини три студентки	шість газет сім суконь вісім книжок п'ять дівчат десять студенток
Воно	одне вікно одне яблуко одне завдання	два вікна три яблука два завдання	п'ять вікон шість яблук сім завдань

Зверніть увагу!

Слова **тисяча, мільйон, мільярд** є іменниками та відмінюються, як усі іменники:

*один мільйон
одна тисяча*

*два мільйони
дві тисячі*

Слова **тисяча, мільйон, мільярд** – это существительные, которые и склоняются, как существительные:

*п'ять мільйонів
сорок тисяч*

8. Перепишіть за зразком.

Зразок: – У вас є журнали?

– У мене немає журналів. (У мене є п'ять журналів).

1. У кімнаті є стільці?
2. У кіоску є газети?
3. У Марії є брати?
4. У вас є квитки в кіно?
5. На парті є зошити?
6. У гастрономі є яблука?
7. В аудиторії є студентки?
8. У тебе є подружки?
9. У Людмили є сини?
10. В гуртожитку є дівчата?

Закінчення родового відмінка в іменниках чоловічого роду

-а, (-я)

Назви осіб, різних предметів, машин (Названия лиц, различных предметов, машин)	товариш – товариша учитель – учителя словник – словника трактор – трактора
Назви мір і ваги (Названия меры и веса)	гектар – гектара кілограм – кілограма
Наукові терміни (Научные термины)	ромб – ромба атом – атома іменник – іменника
Назви міст (Названия городов)	Київ – Києва Париж – Парижа Відень – Відня

-у, (-ю)

Назви речовин, матеріалу (Названия веществ, материалов)	азот – азоту мед – меду
Назви явищ природи (Названия явлений природы)	вітер – вітру мороз – морозу сніг – снігу

Назви узагальнених абстрактних понять, процесів, станів (Названия обобщённых абстрактных понятий, процессов, состояний)	успіх – успіху розвиток – розвитку
Назви річок, гір, країн (Названия рек, гор, стран)	Дунай – Дунаю Кавказ – Кавказу Іран – Ірану Але: Дніпро – Дніпра

	Називний відмінок	Родовий відмінок (У, З, ДЛЯ, ВІД, ДО, БЕЗ)
	Який? Яка? Яке? Які?	Якого? Якої? Якого? Яких?
Він	новий, цей, китайський, синій, вчений	нов-ого, ць-ого, китайськ- ого, синь-ого, вчен-ого
Вона	осіння, домашня, українська, твоя	осінь-ої, домашнь-ої, українськ-ої, тво-її
Воно	велике, мале, широке	велик-ого, мал-ого, широк-ого
Вони	мої, чиї, весняні, знайо- мі, нові, київські, літні	мо-їх, чи-їх, веснян-их, знайом-их, нов-их, київськ-их, літн-їх

9. Напишіть за зразком.

а) Зразок: *Це зошити (мій друг). – Це зошити мого друга.*

Ми їздили до (старе місто). Ми отримали лист від (турецькі друзі). Ахмет вирішив задачу без (помилки). Гості прийшли до (студентський гуртожиток). Я повернувся ввечері з (китайський ресторан).

б) Зразок: *Чий це квіти? (моя мама) – Це квіти моєї мами.*

1. Чия там машина? (наш директор)
2. Кого не було на уроці? (ледачі студенти)
3. Куди ти їздив? (великий санаторій).....
4. Чий тут портфель? (незнайомий викладач).....
5. Звідки ця телеграма? (мій дід).....

10. а) Прочитайте текст.

Легенда про Київ

Існує легенда про те, як князь слов'ян Кий, його брати Щек, Хорив і сестра Либідь заснували місто на високих берегах Дніпра. На честь старшого брата вони назвали місто Києвом. Ці події відбувалися в V столітті. А в VIII–IX століттях Київ став центром держави східних слов'ян – Київської Русі. Це була найбільша держава Європи. Тут жило майже 12 мільйонів людей. Державою керував Великий князь. Він видавав закони, розпоряджався скарбами держави, здійснював міжнародну політику.

Київська Русь мала вигідне географічне положення, тому активно торгувала з багатьма країнами Східної і Західної Європи.

Князь Володимир був одним з видатних правителів давньоруської держави. Він провів цілий ряд державних реформ, серед яких найголовнішою була релігійна реформа – Русь прийняла християнство. За його правління Київ став центром православного християнства.

Політику свого батька продовжував князь Ярослав Мудрий. Він був дуже освіченою людиною, велику увагу приділяв освіті, розвитку мистецтва. Він створив першу бібліотеку, збудував Софійський собор.

б) Дайте відповіді на запитання. Перекажіть текст.

1. Яка існує легенда про засновників Києва?
2. На честь кого назвали місто?
3. Центром якої держави став Київ у VIII–IX столітті?
4. Хто керував державою?
5. Яких великих князів Київської Русі ви знаєте?
6. Що вони зробили для своєї країни?

Словник

Словарь

ві́гідне	выгодное	нема́с	нету
видава́ти	издавать	осві́та	образование
видатни́й	выдающийся	осві́чена лю́дина	образованный человек
ві́ршити	решить	південь	юг
відбува́тися	происходить	північ	север
держáва	государство	побáчити	увидеть
існува́ти	существовать	поді́я	событие
заснува́ти	основать	релі́гія	религия
за́хід	запад	ро́звиток	развитие
здійснювати	совершать	розпоряджа́тися	распоряжаться
керува́ти	управлять	скарб	сокровище
ма́йже	почти	створи́ти	создать
міжнаро́дний	международный	столі́ття	столетие (век)
місце	место	схі́д	восток
назива́ти	называть	у́спіх	успех
найбі́льший	наибольший	час	время
найголо́вніший	самый главный		

Країни та національності

Україна	українець	українка
Америка	американець	американка
Китай	китаєць	китаянка
Туреччина	турок	туркеня
В'єтнам	в'єтнамець	в'єтнамка
Ліван	ліванець	ліванка
Іран	іранець	іранка
Лівія	лівієць	лівійка
Росія	росіянин	росіянка
Франція	француз	француженка
Німеччина	німець	німкеня
Англія	англієць	англійка
Канада	канадець	канадійка
Корея	кореєць	кореянка

УРОК 9

Давальний відмінок (Дательный падеж)

Кому? Чому?

Це Віктор.	Кому 25 років?	Віктору(-ові).
Це вчителька.	Кому належить книга?	Вчительці.
Це горой.	Кому поставили пам'ятник?	Герою(-еві).
Це подарунок.	Чому була рада дівчина?	Подарунку(-ові).
Це сестра.	Кому ти написала лист?	Сестрі.

	Називний відмінок	Давальний відмінок
Він	друг батько товариш учитель Андрій Але: Микола	друг-ові(-у) батьк-ові(-у) товариш-еві(-у) учител-еві(-ю) Андрі-єві(-ю) Микол-і
Вона	сестра подруга пісня Марія сім'я мати	сестр-і подруз-і пісн-і Марі-ї сім'-ї матер-і
Воно	місто прізвище серце море завдання	міст-у прізвищ-у серц-ю мор-ю завданн-ю
Вони	брати сестри учителі друзі діти	брат-ам сестр-ам учител-ям друз-ям діт-ям

Запам'ятайте!

- г → з: подруга – подрузі, книга – книзі.
к → ц: книжка – книжці, дочка – дочці, тітка – тітці,
викладачка – викладачці.

Називний відмінок	Давальний відмінок
Я, ти	Мені, тобі
він, вона	йому, їй
ми, ви, вони	нам, вам, їм

1. Прочитайте речення. Поставте запитання до виділених слів.

Зразок: Андрій написав листа мамі. – Кому Андрій написав листа?

- Ганна відіслала телеграму подрузі.
- Максим написав листа батькові.
- Ми бачили пам'ятник Тарасові Шевченку.
- Викладач дав мені підручник.
- Нам потрібно повторити діалоги.
- Хуанові дуже важко дається російська граматика.
- Хлопцеві було весело.

2. Напишіть речення за зразком.

Зразок: Іван рідко пише листи (друг).
Іван рідко пише листи друзіві.

- Сашко щодня купує газети (батько).
- Оксана часто пише листи (бабуся).
- Мати готує обід (син).
- Батько читає казки (дочка).
- Андрій учора купив квіти (подруга).
- Друзі подарували у день народження (Оксана) чудові парфуми.

3. Складіть і запишіть речення за зразком.

Зразок: – Тарасе, кому ти купуватимеш квіти? (Оксана)
Я спитав Тараса, кому він купуватиме квіти.
Тарас сказав мені, що він купуватиме квіти Оксані.

1. Іване, кому ти купуватимеш квитки в театр? (Галина й Максим) 2. Миколо, кому ти дав підручник? (Семен) 3. Андрію, кому ти написав листа? (Іван) 4. Дарино, кому ти надіслала телеграму? (Олег) 5. Мамо, кому ти телефонувала? (колега). 6. Петре, кому ти подарував листівку? (дівчина).

купити подарувати дати належати	<i>Що? – Кому?</i>
--	---------------------------

4. Прочитайте.

Це Оксана. Тарас подарував квіти Оксані. Він подарував їй квіти.

Це Максим. Єва дала книгу Максимові. Вона дала йому книгу.

Це Андрій і Ганна. Єва купила Андрієві та Ганні словник. Вона купила їм словник.

	Називний відмінок	Давальний відмінок
	Який? Яка? Яке? Які?	Якому? Якій? Якому? Яким?
Він	старший, цей, мій, в'єтнамський	старш-о му , ць-о му , мо-є му , в'єтнамськ-о му
Вона	молодша, третя, твоя, своя	молодш-і й , трет-і й , тво-і й , сво-і й
Воно	велике, мале, широкє	велик-о му , мал-о му , широк-о му
Вони	наші, добрі, мої, їхні	наш-и м , добр-и м , мо-ї м , їхн-і м

5. Прочитайте. Напишіть за зразком.

Зразок: *Оксана подарувала книги старшому братові.*

Оксана подарувала книги старшим братам.

1. Хуан розповів хорошому другові про екскурсію. 2. Ма-ти написала листа молодшому синові. 3. Я написав кращій подрузі про Київ. 4. Ми розповіли про наш університет молодому викладачеві. 5. Я купив старшій сестрі подарунки. 6. Вона зателефонувала давньому товаришеві. 7. Київ дуже сподобався іноземному туристові.

– Скільки вам років?

– Мені 20 років.

1 – рік,

2, 3, 4, – роки,

5, 6, ... 37 – років

5. Прочитайте.

Це наша аудиторія. Ось наша група. Це наш викладач, а то мої товариші: Енгін, Онур, Джем і Хасіна. Мені 19 років. Хасіні, як і мені, теж 19 років. Ми ровесники. Енгін – молодший. Йому 18 років. Онурові теж 18 років. Джем старший, йому 22 роки.

– А скільки вам років?

6. Допишіть речення, вживаючи слова *рік, роки, років*.

1. Мені 20

5. Батькові 48

2. Йому 31

6. Сестрі 11

3. Галині 24

7. Братові 15

4. Матері 43

8. Їй 22 ...

7. Прочитайте.

Скільки вам років?

Мені 20 (двадцять) років.

Скільки років братові?

Йому 21 (двадцять один) рік.

Скільки років сестрі?

Їй 18 (вісімнадцять) років.

Скільки років батькові?

Йому 60 (шістдесят) років.

Скільки років матері?

Їй 54 (п'ятдесят чотири) роки.

8. Прочитайте.

– Джоне, прошу, розкажіть про себе.

– Я народився в 1975 (тисяча дев'ятсот сімдесят п'ятому) році в Лондоні. Коли мені було 6 (шість) років, мене прийняли до школи. Коли мені було 17 (сімнадцять) років, я почав вчитися в коледжі, в 24 (двадцять чотири) роки я одружився. Коли мені було 26 (двадцять шість) років, у мене народився син Олесь. Зараз мені 42 (сорок два) роки. І я приїхав уперше на Україну як турист.

– Дуже добре, Джоне!

9. Перепишіть за зразком.

Зразок: Син, 10.

– Скільки років синові?

– Йому десять років.

1. Студент, 18.	6. Студентка, 21.
2. Мати, 42.	7. Викладач, 35.
3. Батько, 46.	8. Товариш, 20.
4. Дочка, 16.	9. Подруга, 25.
5. Брат, 24.	

10. Складіть діалоги.

Зразок: Том, школа – 6, коледж – 17.

– Скажіть, будь ласка, скільки було років Томові, коли він пішов до школи?

– Йому було шість років.

– А коли він почав навчатися в коледжі?

– Здається, тоді йому було сімнадцять.

1. Олесь, університет – 17, працювати – 23.
2. Тарас, інститут – 18, працювати – 25.
3. Мати, школа – 8, університет – 18.
4. Сестра Марія, коледж – 17, працювати – 22.

12. а) Прочитайте казку.

Два брати (Корейська казка)

Жили-були брати Чан-Мо та Чан-Су. Старший брат Чан-Мо, його батько й мати жили в одному селі, а молодший брат Чан-Су, його дружина й діти – в іншому. Жили брати бідно, але дружно, завжди допомагали один одному.

Одного разу, восени, Чан-Мо зібрав багатий врожай рису: 10 мішків. Він вирішив віднести один мішок молодшому братові. Пізно ввечері він поклав мішок рису на спину та й пішов в інше село до брата.

Коли Чан-Мо ішов дорогою, то він зустрів чоловіка, але не впізнав його, тому що було вже темно. За годину Чан-Мо дійшов до хати брата, поставив мішок біля дверей та й повернувся додому.

Прийшов він додому та й бачить: було в нього 10 мішків рису й залишилось 10.

– Що за диво? – подумав він.

Вирішив він занести братові ще один мішок. Взяв та й пішов. Раптом помітив: назустріч йому йде чоловік і теж несе щось. У цей час на небі з'явився місяць і освітив дорогу. І Чан-Мо впізнав молодшого брата.

– Куди ти йдеш? – спитав старший брат.

– А ти куди йдеш? – відповів молодший брат.

Тут брати все зрозуміли. Вони хотіли допомогти один одному. Мішки були важкі, але на серці в них було легко.

б) Дайте відповіді на запитання.

1. Як жили брати?
2. Що вирішив зробити старший брат?
3. Кому вирішив допомогти старший брат?
4. Чому старший брат вирішив віднести ще один мішок рису?
5. Кого він зустрів по дорозі?
6. Яким чином брати хотіли допомогти один одному?

в) Перекажіть казку.

Гумор

Маленький хлопчик сидить і пише.

– Що ти пишеш, синку? – запитує його мама.

– Пишу листа другуві.

– Але ж він ще маленький і не вміє читати.

– Нічого. Я теж не вмію писати.

Прислів'я

Хто менше спить, тому щастить.

Що посієш, те й пожнеш.

У милому краю і сонце ясніше світить.

Чув дзвін, та не знаю, де він.

Очі – дзеркало душі.

Не вір вухам, а вір очам.

Як ми до людей, так і люди до нас.

З ким поведешся, від того й наберешся.

Словник

бачити	видеть
бідно	бедно
ва́жко	трудно
вв́ечері	вечером
відісла́ти	отослать
восені́	осенью
впізна́ти	узнать
врожа́й	урожай
ді́во	чудо
допомага́ти	помогать
за го́дину	через час
залиши́лось	осталось
зда́ється	кажется
зібра́ти	собрать
зустрі́ти	встретить
і́нший	другой

Словарь

мішо́к	мешок
назу́стріч	навстречу
написа́ти	написать
наро́дитися	родиться
одружі́тися	жениться
парфу́ми	парфюмерия
повторі́ти	повторить
подарува́ти	подарить
помі́тити	заметить
потрі́бно	нужно
прийма́ти	принять
спита́ти	спросить
сподо́батися	понравиться
тоді́	тогда
чолові́к	мужчина
щодня́	каждый день

УРОК 10

**Орудний відмінок (Творительный падеж)
Ким? Чим? Де? Коли? □?**

Це інженер.	Ким ти хочеш бути?	Інженером.
Це викладач.	З ким ти зустрівся?	З викладачем.
Це зима.	Коли ти хворів?	Зимою.
Це озеро.	Де стоїть будинок?	Над озером.
Це вулиця.	Де він йде?	Вулицею.

	Називний відмінок	Орудний відмінок (З, НАД, МІЖ, ПІД, ПОРУЧ)
Він	інженер товариш викладач герой Андрій	інженер-ом товариш-ем викладач-ем геро-єм Андрі-єм
Вона	мама площа вулиця сім'я ніч радість мати	мам-ою площ-ею вулиц-ею сім'-сю нічч-ю радіст-ю матір'-ю
Воно	місто місце прізвище ім'я	міст-ом місц-ем прізвищ-ем ім'-ям (імен-ем)
Вони	батьки друзі ключі заводи дівчата міста	батьк-ами друз-ями ключ-ами завод-ами дівчат-ами міст-ами

Зверніть увагу!

В орудному відмінку однини в іменниках жіночого роду, що закінчуються на приголосний, приголосні основи подовжуються (*сіль – сіллю, мідь – міддю, подорож – подорожжю, тінь – тінню, ніч – ніччю, піч – піччю, осінь – осінню, північ – північчю*).

Кінцева приголосна не подовжується, якщо їй передує інша приголосна (*злість – злістю, вість – вістю, радість – радістю*).

Іменники середнього роду, що закінчуються на **-я**, мають в орудному відмінку закінчення **-ям** (*весілля – весіллям, заняття – заняттям, дозвілля – дозвіллям*).

Якщо кінцевими приголосними основи є губні, то вони вимовляються роздільно з наступним закінченням, що позначається на письмі апострофом (*любов – любов'ю, кров – кров'ю, верф – верф'ю*).

В творительном падеже единственного числа в существительных женского рода, которые заканчиваются на согласный, согласные основы удваиваются

Последний согласный не удваивается, если перед ним стоит согласный

Существительные среднего рода, которые заканчиваются на **-я**, имеют в творительном падеже окончание **-ям**

Если слово заканчивается на губной согласный, то при письме употребляется апостроф

1. Прочитайте діалоги.

- Андрію, ким ти хочеш бути?
- Я хочу бути фізиком. А ти?
- А я хочу бути істориком.

- Оксано, ким ти хочеш бути?
- Ще не знаю. А ти?
- Я хочу бути лікарем.

2. Напишіть слова, що стоять в дужках, у потрібній формі.

1. Андрій цікавиться (спорт). Він буде (спортмен).
2. Антон цікавиться (хімія). Він стане (хімік).
3. Віктор захоплюється (журналістика). Він обов'язково стане (журналіст).
4. Ірина дуже любить дітей. Вона буде (вчителька).
5. Олена гарно малює. Я думаю, вона стане (художниця).
6. Олексій цікавиться (математика). Ми думаємо, він буде (математик).

Називний відмінок	Орудний відмінок (З, НАД, МІЖ, ПІД, ПОРУЧ)
Я, ти, він, вона, ми, ви, вони	Мною, тобою, ним, нею, нами, вами, ними

Працювати Ким?

Мій батько працює учителем.
Наша бабуся працювала бібліотекарем.

- Чому ти хочеш бути інженером?
- Я хочу бути інженером, тому що мій батько інженер.

3. Прочитайте діалоги.

- Ким ти хочеш бути?
- Художником.
- Чому?
- Тому, що мій старший брат художник.

- Чому ти хочеш працювати на заводі?
- Тому, що там працює мій батько.

- Чому ти хочеш бути істориком?
- Тому, що історія – це цікава наука.

- Ким хоче бути твоя сестра?
- Хіміком.
- Чому?
- Тому, що вона любить хімію.

	Називний відмінок	Давальний відмінок
	Який? Яка? Яке? Які?	Яки□м? Яко□ю? Яки□м? Яки□ми?
Він	київський, популярний, твій, вечірній	київськ-им, популярн-им, тво-їм, вечірн-ім
Вона	світова, симпатична, моя, твоя	світов-ою, симпатичн-ою, мо-єю, тво-єю
Воно	зарубіжне, рожеве, моє, синій	зарубіжн-им, рожев-им, мо-їм, син-ім
Вони	різні, європейські, учораšní, свої	різн-ими, європейськ-ими, учораšn-іми, сво-їми

4. Напишіть слова, що стоять в дужках, у потрібній формі.

Ми зустрілися з (давній друг). Вони знайомі з (українські економістами). Мій (товариш) познайомив мене зі (своя молода дружина). Ви добре володієте (українська мова)? Сечкін захоплюється (світова історія). Ти цікавишся (сучасний театр)? Батько розмовляє з (мій старший брат). Я навчаюсь з (китайські, турецькі, албанські студенти). Вона піде на концерт (наш земляк).

5. а) Прочитайте текст.

Моє ім'я – Віктор. Раніше я жив і вчився у Мексиці. Там жили і вчилися мої друзі. Я любив фізику, хімію та математику і хотів бути інженером. Мій товариш теж хотів бути інженером, тому що його старший брат інженер. Брат Джона пра-

цює на великому заводі. Зараз ми живемо в Києві. Джон мріє стати хорошим інженером, а я хочу бути економістом.

б) Розкажіть, ким хочете бути ви і чому.

6. Перепишіть за зразком.

Зразок: Подруга Тані – стюардеса.

Таня теж хоче бути стюардесою.

Подруга Лариси – лікар. Мати Миколи – викладач.
Подруга Віри вже вчителька. Подруга Ірини – музикант.
Сестра Антона – студентка. Батько Тома – економіст.
Друг Андрія – артист. Товариш Джема – журналіст.

7. Напишіть за зразком.

*Зразок: Друзі працюють у лікарні. Вони працюють ... –
Вони працюють лікарями.*

1. Дівчата працюють у бібліотеці. Вони працюють
2. Хлопці працюють у редакції газети. Вони працюють
3. Андрій та Іван вчаться в спортивній школі. Вони хочуть бути
4. Олена та Оксана працюють в школі. Вони працюють
5. Сашко і Максим працюють в інституті фізики. Вони працюють
6. Подруги вчаться в архітектурному інституті. Вони будуть

8. Прочитайте текст. Дайте відповіді на запитання.

Київ – одне з найстаріших міст України. Йому більш як 1500 років. У Києві багато парків, зелених бульварів та вулиць. З ранньої весни до пізньої осені місто завітчане квітами. Це столиця України.

Головна вулиця Києва – Хрещатик. В центрі міста багато культурно-історичних пам'яток: Національна опера України, Золоті ворота, які колись були головним в'їздом до Києва. На Софійській площі стоїть пам'ятник Богдану Хмельницькому.

Він відомий політичний діяч, гетьман України. Поряд Софійський собор – одна з найстаріших пам'яток Київської Русі XI століття. Недалеко ще два чудові собори: Золотоверхий Михайлівський собор та Андріївська церква.

З Європейської площі можна побачити старий Дніпро.

1. Скільки років Києву?
2. Чого багато в Києві?
3. Які культурно-історичні пам'ятки розташовані в центрі міста?
4. Хто такий Богдан Хмельницький?
5. Що можна побачити з Європейської площі?

Словник

Словарь

актор	актёр	пам'ятка	достопримечательность
архітектóра	архитектура	пам'ятник	памятник
відомий	известный	пізній	поздний
весілля	свадьба	пілót	пилот
діяч	деятель	пóдорож	путешествие
заквітчати	украсить цве- тами	пóряд	рядом
залишáтися	оставаться	професія	профессия
захóплюватися	восхищаются	радість	радость
злість	злость	редáкція	редакция
малювати	рисовать	речі	вещи
мріяти	мечтать	хотіти	хотеть
назавжди	навсегда	цікавитися	интересоваться
обов'язкóво	обязательно		

ТЕКСТИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ЧИТАННЯ

ТЕКСТ 1

Я студент. Мене звати Онур. Я живу в Києві й навчаюсь в авіаційному університеті. Я вивчаю українську мову. Раніше я жив у Туреччині.

У мене є подруга. Її звати Марі. Раніше вона жила у Франції, а зараз живе у Києві. Марі теж студентка. Вона живе в гуртожитку.

Зараз урок. Ми в аудиторії. На столі лежать наші підручники, словники, зошити, ручки та олівці. Викладач пише на дошці нові слова, а ми пишемо в зошиті. Потім викладач читає текст. Я уважно слухаю, але не розумію. Я дивлюся незнайомі слова у словнику. Після уроку я обідаю в буфеті. Потім готую домашнє завдання. Увечері я дивлюся телевізор, граю на комп'ютері, слухаю музику. Ще з подругою ми любимо гуляти в парку.

Дайте відповіді на запитання:

1. Хто такий Онур?
2. Де він навчається?
3. Що він вивчає?
4. Як звати його подругу?
5. Звідки вона приїхала?
6. Де вона живе?
7. Що робить викладач?
8. Які слова дивиться Онур в словнику?
9. Що він робить увечері?

ТЕКСТ 2

Мехді – іранський бізнесмен. Зараз він живе й працює в Києві. Офіс, де він працює, знаходиться на Подолі, а живе він недалеко від Андріївської церкви.

Щодня Мехді ходить в офіс через Андріївський узвіз. Він добре знає цю вулицю – старий район Києва. Сучасну назву узвіз отримав у XVIII столітті. На Андріївському узвозі немає руху. Тут завжди багато людей. Поети читають вірші, художники малюють картини. У Мехді тут вже багато знайомих. Кожного ранку Мехді вітається з ними, дізнається, як у них справи, а потім йде далі. Ось будинок, що нагадує старовинний замок. Він збудований в 1902 р. й дістав назву «Замок Річарда Левине Серце».

Біля нього знайомий художник малює дівчину. Мехді впізнав цю дівчину. Це давня його знайома. З нею він познайомився, коли летів літаком у Київ. Це вона перша розповіла йому про Київ, про музей М. О. Булгакова, який знаходиться саме на цій вулиці. Знайомство відбулося рік тому, але він добре пам'ятав цю зустріч.

Дайте відповіді на запитання:

1. Хто такий Мехді?
2. Де він живе?
3. Що знаходиться на Подолі?
4. Через яку вулицю щодня ходить Мехді?
5. Що роблять люди на Андріївському узвозі?
6. Який будинок збудовано в 1902 році?
7. Кого зустрів Мехді на цій вулиці?
8. Про що розповідала дівчина Мехді?

ТЕКСТ 3

Знайомтесь! Це наша група № 6. Тут 10 студентів-іноземців. Вони приїхали з різних країн світу. Карлос і Антоніо приїхали з Перу, Сян Ке, Чжуан та Пін з Китаю, Лу та Вінь з В'єтнаму, Джансу, Мурат та Абдулрашид з Туреччини. Зараз студенти навчаються на підготовчому відділенні, а потім будуть навчатись у різних вузах України.

Студенти приїхали до Києва місяць тому. Зараз вони вивчають лише українську мову. Через місяць почнуть вивчати інші предмети. Вони будуть вивчати економіку, географію, інформатику та країнознавство.

Їхній викладач української мови Ірина Миколаївна. Вона хороший та досвідчений викладач. Ірина Миколаївна багато років працює на підготовчому відділенні.

Дайте відповіді на запитання:

1. Скільки студентів навчається в групі №6?
2. Звідки вони приїхали?
3. Де вони навчаються зараз, та де будуть навчатись потім?
4. Що вони вивчають?
5. Як звати викладача української мови?

ТЕКСТ 4

Наш буфет знаходиться на другому поверсі. Тут студенти і викладачі університету можуть поснідати та пообідати. Буфет починає працювати о восьмій годині ранку і закінчує працювати о четвертій годині дня. Тут тихо, затишно, грає музика.

На перерві у буфеті завжди багато студентів. Вранці в гуртожитку вони не встигають поснідати, а о 9 годині 30 хвилин вони швидко біжать у буфет. Тут на них чекають привітні

працівники, фірмова піца з сиром або ковбасою, пиріжки, булочки, бутерброди, салати, різні соки, кава, чай, пепсі-кола.

Ліворуч лежать булочки з маком, горіхами, пиріжки з капустою і м'ясом. Праворуч – бутерброди з рибою, сиром, ковбасою. На полиці стоять різні соки: ананасовий, яблучний, персиковий, апельсиновий. На території університету є ще декілька буфетів. Є також кафе та їдальня. Студенти із задоволенням відвідують китайське кафе. Тут готують китайські страви. Особливо їм подобаються китайські пельмені, які схожі на українські вареники.

Дайте відповіді на запитання:

1. На якому поверсі знаходиться буфет?
2. Коли буфет починає та закінчує працювати?
3. В який час в буфеті багато студентів?
4. Що можна купити в буфеті?
5. Яке кафе із задоволенням відвідують студенти?
6. Яка улюблена страва студентів у китайському кафе?

ТЕКСТ 5

Великий український поет і художник Тарас Григорович Шевченко народився 9 березня 1814 року в селі Моринці на Черкащині в сім'ї кріпака. Дитинство поета було важким. Коли йому було 9 років померла мати, а коли йому виповнилося 11 років, помер батько. Малий Тарас змушений був працювати. Спочатку він працював пастухом, потім носив воду до школи, а в 1928 році почав працювати у пана.

В 1831 р. сім'я пана переїхала до Петербурга. З ними поїхав і Тарас. У вільний час Тарас любив малювати. Це помітив один художник і викупив Тараса з кріпацтва. Шевченко навчався в Петербурзькій Академії мистецтв. Тут він починає писати вірші.

1840 року виходить його перша книжка «Кобзар». В 1814 р. він закінчує Академію і отримує звання художника. Він повертається в Україну й починає працювати вчителем малювання в Київському університеті. В 1847 р. його заарештували й заборонили писати й малювати. Помер Шевченко 10 березня 1861 р. в Петербурзі. Згодом його тіло перевезли в Україну.

Дайте відповіді на запитання:

1. Хто такий Тарас Шевченко?
2. Коли та де він народився?
3. Яким було його дитинство?
4. Куди він переїздить в 1831 році?
5. В якій Академії навчався Т. Шевченко?
6. Що він любив робити у вільний час?
7. Як називається його перша книга?
8. Ким працював Тарас Шевченко?

ТЕКСТ 6

Це Сян Ке. Він китайський студент. Йому 18 років. Він приїхав з Китаю, з міста Харбін. Він живе в Києві вже один рік. Спочатку він навчався в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка на підготовчому відділенні. Там він вивчав українську мову. Зараз він вивчає російську мову. Знання української мови допомагає йому вивчати російську мову, тому що це дуже близькі мови. Він хоче бути авіаційним інженером. Це дуже важлива й відповідальна спеціальність. Він з дитинства мріяв будувати літаки, тому й вирішив навчатись в Національному авіаційному університеті. Сян Ке уважно слухає викладачів, добре пише диктанти, ретельно виконує домашнє завдання.

В гуртожитку він познайомився з Чжуаном. Чжуан приїхав теж з Китаю, з міста Шанхай. Друзі разом ходили в деканат, щоб підписати договір. А після підписання договору ходили сплачувати гроші в банк. Тепер вони завжди допомагають один одному при виконанні домашнього завдання.

Дайте відповіді на запитання:

1. Хто такий Сян Ке?
2. Скільки йому років?
3. В якому університеті він раніше навчався?
4. Де він навчається зараз?
5. Яку мову вивчав раніше та яку вивчає зараз?
6. Ким він хоче бути?
7. Звідки приїхав його друг?
8. Куди ходили друзі?

ТЕКСТ 7

Батьківські поради (Українська народна казка)

Жив в одному селі чоловік, і був у нього син. Якось батько і каже йому:

– Слухай, сину! Живи так, щоб ти мав у кожному селі хату, на кожний день нові чоботи і щоб тобі всі люди вклонялися.

Задумався син над батьковими словами і питає:

– Як це, тату, поставити в кожному селі хату, купувати щодня чоботи і примусити всіх мені вклонятися?

Засміявся старий і говорить:

– Дуже легко, синку! Матимеш у кожному селі доброго товариша – будеш мати і свою хату. Щоб кожен день були нові чоботи, треба їх щовечора чистити, і на ранок вони будуть, як нові. І вставай, сину, рано – раніше всіх – і йди на роботу. А йтимуть на роботу люди, то всі будуть тобі вклонятися і вітатися.

Дайте відповіді на запитання:

1. Про кого розповідається у казці?
2. Яку пораду дав батько синові?
3. Син зрозумів батькову пораду?
4. Важко жити за такою порадою?

ТЕКСТ 8

Сива волосина

Маленький хлопчик Михайлик побачив у косі матері одну сиву волосинку.

– Мамо, у вашій косі одна сива волосинка.

Через кілька днів Михайлик побачив у косі матері три сиві волосинки.

– Мамо, у вашій косі три сиві волосинки.

Мама усміхнулася і нічого не сказала. Через кілька днів Михайлик побачив у косі матері чотири сиві волосинки.

– Мамо, – сказав Михайлик здивовано, – у вашій косі чотири сиві волосинки, а було три... Чого це посивіла ще одна волосинка?

– Від болю, – відповіла мама. – Коли болить серце, тоді й сивіє волосинка...

– А від чого у вас боліло серце?

– Пам'ятаєш, ти поліз на високе-високе дерево? Я глянула у вікно, побачила тебе на тоненькій гілці. Серце заболіло, а волосинка посивіла.

Михайлик довго сидів задумливий, мовчазний. Потім підійшов до мами, обняв її і тихо запитав:

– Мамо, а як на товстій гілці сидітиму, волосинка не посивіє?

В. Сухомлинський

Дайте відповіді на запитання:

1. Що побачив Михайлик у маминій косі?
2. Скільки сивих волосинок було спочатку?
3. Від чого посивіла мамина волосинка?
4. Через що у мами боліло серце?
5. Чи зрозумів хлопчик, від чого сивіють мамині коси?

ТЕКСТ 9

Найласкавіші руки

Маленька дівчинка приїхала з мамою у велике місто. Пішли вони на базар. Мама вела доньку за руку. Дівчинка побачила щось цікаве. На radoщах заплескала в долоні. І загубилась у натовпі. Загубилась і заплакала:

– Мамо!.. Де моя мама?

Люди оточили дівчинку і питають:

– Як тебе звуть, дівчинко?

– Оля.

– А маму як звуть? Скажи, ми зараз її знайдемо.

– Маму звуть... мама... матуся.

Люди усміхнулись. І знову питають:

– Ну, скажи, які в твоєї мами очі: карі, сині, блакитні, сірі?

– Очі у неї найдобріші...

– А коси?.. Які в мами коси – чорні, русі?..

– Коси... найкрасивіші...

Знову усміхнулись люди. Питають:

– Ну, скажи, які в неї руки?

– Руки в неї... найласкавіші.

Пішли люди й оголосили по радіо: «Загубилася дівчинка. У її мами найдобріші очі, найкрасивіші коси, найласкавіші в світі руки».

І мама знайшлася.

В. Сухомлинський

Дайте відповіді на запитання:

1. Куди пішли мама з дочкою?
2. Де загубилась дівчинка?
3. Про що запитували люди дівчинку?
4. Що відповідала дівчинка?
5. Чи знайшлася мама?

ТЕКСТ 10

Ішли якомсь лісом два товариші. Назустріч їм вийшов ведмідь. Один хлопець кинувся тікати і виліз на дерево, а другий залишився на дорозі. Упав він на землю і прикинувся мертвим. Він знав, що ведмеді не чіпають мертвих.

Ведмідь підійшов до хлопчика, понюхав його обличчя та й пішов собі. Товариш зліз із дерева, засміявся і говорить:

– Ну що тобі ведмідь на вухо шептав?

– Він сказав мені, – відповів хлопчик, – що не варті й доброго слова ті люди, які залишають у біді товариша.

Дайте відповіді на запитання:

1. Кого зустріли товариші у лісі?
2. Як вчинив перший товариш?
3. Що зробив другий хлопець?
4. Чому хлопець прикинувся мертвим?
5. Що «сказав» ведмідь на вухо товаришу?
6. Як ви вважаєте, правильно зробив перший хлопець?

ТЕКСТ 11

Київ – велике й гарне місто. Якщо у нас є вільний час, ми їздимо до центру міста, розглядаємо старовинні будівлі, пам'ятники. У центрі міста є багато затишних кафе, де можна посидіти і відпочити з друзями.

Кілька разів ми ходили на концерт відомих українських співаків. Недавно були в Національній опері: дивилися казковий балет «Лісова пісня».

Нам дуже сподобався балет. Прекрасно танцювали артисти балету, чудово грали музиканти, друзі повернулися додому задоволені.

У Києві дуже багато театрів. Але ми ще погано знаємо українську мову і не все розуміємо. Тому поки що ми ходимо туди, де можна розуміти без слів: до цирку, на балет, на футбол, на концерти.

А ще ми ходимо до музеїв.

Нам цікаво жити і навчатися у Києві. На факультеті ми не тільки вчимо граматику, тексти й діалоги, ми ще вивчаємо вірші українських поетів, співаємо українські пісні.

Дайте відповіді на запитання:

1. Як відпочивають студенти?
2. Куди вони їздять у вільний час?
3. Де недавно вони були?
4. Що вони дивилися в Національній опері?
5. Як танцювали артисти балету та грали музиканти?
6. Де ще бувають студенти?
7. Чи цікаво студентам вчитися й жити в Києві?
8. Що вони роблять на уроках української мови?

ТЕКСТ 12

Моя родина живе у звичайній однокімнатній квартирі. Хоча наше помешкання і маленьке, нам у ньому дуже затишно. Затишок – це не тільки зручні меблі та чиста підлога, а й стосунки у родині.

Моє найулюбленіше місце – це кухня. Я люблю ввечері сидіти там з батьками і розповідати їм про свої пригоди за день.

У кімнаті у нас дуже багато книжок. Прибирання – це не легка справа. Але щоб в оселі було затишно, робити це треба частіше. Я люблю пилювати і поливати квіти. Ще моя мама збирає колекцію іграшкових котів. Вони дуже кумедні, але місця для них вже не вистачає.

Мені подобається, коли все розкладено по своїх місцях і водночас лежить «під рукою». Чистота та порядок – це основні ознаки затишку. Сюди також належать тиша та спокій, бо працювати краще та швидше в тиші.

Усі ці речі: і книги, й іграшки, й квіти створюють затишок у моїй оселі. Але найголовніше – це дружні теплі стосунки у нашій родині. Бо там, де панує любов, мир і злагода, там завжди затишно.

Дайте відповіді на запитання:

1. У якій квартирі живе родина?
2. Що таке затишок?
3. Яке найулюбленіше місце родини?
4. Про що розмовляють на кухні ввечері?
5. Чого є багато в кімнаті?
6. Які основні ознаки затишку?
7. Де панує любов і злагода?

ТЕКСТ 13

Львів – одне з найстаріших міст України. Заснував його близько 1250 року князь Данило Галицький, один з князів давньої Русі-України.

Серце старого Львова – Княжа гора. Саме тут, на горі, князь Данило збудував перший замок. Здалека він нагадує княжу корону. Згодом довкола замку і вниз від нього почало забудовуватися й рости місто, якому князь Данило дав ім'я свого улюбленого сина Лева.

Данило Галицький був хоробрим і мудрим князем, якого боялися вороги Руської землі. В усій Європі Данила Галицького знали як державного діяча, мудрого політика і дипломата. Він добре дбав про міць своєї держави, про її захист від зовнішніх ворогів. Данило вибрав для забудови міста гору не тільки тому, що вона була недоступна для ворогів, а тому, що тут, у цьому мальовничому куточку, сходилися вигідні караванні шляхи із сходу на захід, із півночі на південь. Згодом місто Лева стало містом торгівлі та ремесел. Князь Данило зібрав тут купців та ремісників з усіх кінців землі, які з любов'ю прикрашали місто.

Син Данила – Лев був вірним помічником свого батька і добре дбав про укріплення міста. Це місто відіграло велику роль у боротьбі з ворогами. Поступово довкола замку вирости інші споруди, які красувалися на горі. Навкруги були багаті поля, ліси, виноградники.

Краса та багатство краю не давали спокою сусіднім державам. Упродовж XIV–XX віків місто багато разів переходило з рук у руки різних правителів. Спочатку його захопили польські феодали, які скористалися смертю останнього руського князя Юрія. Потім місто входило до складу австро-угорської монархії, Російської імперії, було під владою Польщі. У 1939 році Львів нарешті назавжди повернувся до України.

Кожен період залишив у Львові багато історичних та архітектурних пам'яток. У мальовничому місті багато укріплень, релігійних храмів, монастирів, державних споруд.

Сучасний Львів – великий культурний центр України. Тут є кілька університетів, багато різних інститутів, консерваторія, декілька театрів, музеїв, чимало різних клубів та спортивних споруд.

Львів – центр прикладного та декоративного мистецтва. Тут можна купити чудові витвори рук мешканців краю: яскраві килими, ковдри, вироби з дерева, глини, шкіри, хутра, металів, неповторні писанки та вишиванки.

Але найбільше багатство краю: щирі, добрі, привітні люди. Незважаючи на віки, різних правителів, львів'яни зберегли рідну мову, культуру, пісні, танці та народні звичаї.

Дайте відповіді на запитання:

1. Хто заснував Львів?
2. Коли Данило Галицький заснував місто?
3. На честь кого назвав Данило своє місто?
4. Яким правителем був Данило Галицький?
5. Чому місто було збудовано на горі?
6. В якому році Львів став українським містом?
7. Які культурні та історичні споруди можна побачити в сучасному Львові?
8. Що можна купити у центрі прикладного мистецтва?

ТЕКСТ 14

Це було давно. В одному селі жив бідний чоловік. Він працював у полі, вирощував хліб, а його дружина займалася домашнім господарством, пекла хліб і продавала його селянам.

У них був син, якого вони дуже любили. Але одного разу несподівано захворів батько і невдовзі помер. Перед смертю він сказав дружині: «Я хочу, щоб син був вченою людиною. Вивчи його на лікаря». Жінка пообіцяла чоловікові виконати його прохання.

Коли хлопчикові виповнилось сім років, мати сказала:

– Настав час учитися синку. Ти підеш до школи у місто і будеш там учитися 10 років. Ти навчишся писати й читати, вивчиш багато різних наук. Потім вивчиш медицину, як хотів твій батько. Він мріяв, щоб ти став лікарем.

Син пішов до міста, а мати залишилася сама у своїй маленькій хаті. Вона пекла хліб, а люди купували його тільки у неї, бо її хліб був найсмачнішим у селі.

Минали роки. Мати весь час думала про свого сина. Та ось одного вечора вона почула за дверима стук. Мати відчинила двері й побачила сина. Вона дуже скучила за ним, але спочатку запитала сина про те, чому він повернувся раніше. Син відповів, що він вже вивчив науки і тому приїхав раніше; що дорога була важка, що він нічого не їв і дуже стомився.

Мати вислухала сина, нагодувала, а потім попросила його написати що-небудь у темряві, а сама почала пекти хліб. Вранці мати подивилася на букви і сказала:

– Ні синку, тобі потрібно вчитися ще, погано ти знаєш свої науки, ти навіть пишеш погано. Подивися на мій хліб, він і в темряві такий же гарний, як і при світлі. Повертайся до міста і вчися ще.

Син заплакав. Він думав, що мати його не любить, але пішов до міста.

Минуло ще п'ять років. І коли син повернувся, знову мати попросила написати в темряві що-небудь. Цього разу, букви

були гарні. Тоді мати сказала: «Сину мій як я скучила за тобою. Дай я подивлюся на тебе».

Минуло багато років. Син став лікарем. Він добре знав свою справу і любив її. І тепер він завжди говорив: «Мати навчила мене все у житті робити гарно, з любов'ю».

Дайте відповіді на запитання:

1. Де жила бідна родина?
2. Що робив чоловік і чим займалася його дружина?
3. Чи були у них діти?
4. Що сталося з батьком?
5. Яке бажання було у батька перед смертю?
6. Чому люди купували в неї хліб?
7. Про що мати поросила сина, коли він повернувся додому?
8. Чи сподобалося матері, як пише син?
9. Скільки ще років навчався син?
10. Ким став син?

Відмінки (Падежи)

Х Т О ?

Відмінок	Запитання	Він	Вона
Називний	<i>хто?</i>	Це Тарас. Це він.	Це Оксана. Це вона.
Родовий	<i>кого? у кого?</i>	Тараса немає в класі. У нього немає брата.	Оксани немає в аудиторії. У неї немає сестри.
Давальний	<i>кому?</i>	Я написав лист Тарасові. Я дав книгу йому.	Я купив квіти Оксані. Я купив квіти їй.
Знахідний	<i>кого?</i>	Я знаю Тараса. Я знаю його.	Я знаю Оксану. Я знаю її.
Орудний	<i>ким? з ким?</i>	Він був студентом. Я познайомився з ним (з Тарасом).	Вона працює медсестрою. Я познайомився з нею (з Оксаною).
Місцевий	<i>на кому?</i>	Який гарний костюм на ньому (на Тарасові)!	Яка гарна сукня на ній (на Оксані)!
Кличний		Добрідень, Тарасе!	Добрідень, Оксано!

Щ О ?

Відмінок	Запитання	Він	Вона
Називний	<i>що?</i>	Це Київ. Він дуже гарний.	Це Україна. Вона прекрасна.
Родовий	<i>чого? звідки?</i>	У мене немає словника. Я не купив його. Лі Фен із Китаю.	У мене немає книги. Я не купив її. Джан із Канади.
Давальний	<i>чому?</i>	Піджакові бракує гудзика.	Вашій кімнаті пасу- ють ці штори.
Знахідний	<i>що?</i>	Я люблю Київ. Я йду в універси- тет.	Я люблю Україну. Я їду в бібліотеку.
Орудний	<i>чим? з чим?</i>	Я малюю олів- цем. Обережно з вог- нем!	Я пишу ручкою. Я бачив її з книгою.
Місцевий	<i>на чому? де?</i>	Я живу в Києві. Книги на столі.	Я живу в Україні. Одяг у шафі.
Кличний		До побачення, Києве!	Я люблю тебе, Укра- їно!

Вживання прийменників (Употребление предлогов)

Без прийменників вживається лише *називний відмінок*. Місцевий відмінок завжди вживається з прийменниками, а всі інші можуть бути як з прийменниками, так і без них.

Без предлогів употребляється тільки *именительний падеж*. Предложний падеж завжди употребляється с предлогом, а все остальные могут быть как с предлогами, так и без них.

Родовий	<i>без, біля (= коло), від, для, до, з-за, з-під, проти, за, між, в (у), з</i>	без книги, біля (= коло) дверей, від сестри, для брата, до батьків, з-за дерева, з-під землі, проти дому, між будинками, у нас, з Києва
Давальний	<i>завдяки, всупереч, вслід</i>	завдяки їм, всупереч їй, вслід йому
Знахідний	<i>понад, під, перед, поза, на, об, по, з, за, між, в (у)</i>	понад усе, під ранок, перед себе, поза книгу, на стіл, об стіл, по воду, за університет, між студентів, в сад
Орудний	<i>над, під, перед, поза, з, за, між</i>	над столом, під стільцем, перед вікном, поза аудиторією, з подругою, за викладачем, між друзями
Місцевий	<i>на, по, в (у)</i>	на дорозі, по вулиці, в (у) селі

СЛОВНИК

А

актор	актёр
англієць	англичанин
архітектура	архитектура

Б

бабуся	бабушка
багато	много
батько	отец
батьки	родители
бачити	видеть
бідно	бедно
білий	белый
біля	около
близько	близко
будинок	дом
було	было

В

важко	трудно
вбити	убить
вгору	вверх
вдячність	благодарность
великий	большой
веселий	весёлый
весілля	свадьба
вивчати	изучать
виглядати	выглядеть
видавати	издавать
видатний	выдающийся
викладач	преподаватель
вирішити	решить
відбуватися	происходит
відіслати	отослать
відомий	известный
відпочивати	отдыхать
відтворювати	воспроизводить
візьміть	возьмите

вікно	окно
він	он
вірш	стих
вітер	ветер
вісім	восемь
восени	осенью
вниз	вниз
вночі	ночью
впізнавати	узнавать
вправа	упражнение
врожай	урожай
вулиця	улица
вчити	учить
вчитель	учитель

Г

гарний	красивый
гід	гид
гілка	ветка
гірке	горькое
глядачі	зрители
говорити	говорить
година	час
головна	главная
голосно	громко
гості	гости
готель	гостиница
гроші	деньги
гуртожиток	общежитие

Ґ

ганок	крыльцо
гудзик	пуговица

Д

далеко	далеко
двері	дверь
дзига	юла
дзеркало	зеркало
де	где

держав	государство
дивитися	смотреть
диво	чудо
дивуватися	удивляться
дитина	ребёнок
дзвінок	звонок
дівчина	девушка
дідусь	дедушка
діти	дети
діяч	деятель
добре	хорошо
дозволяти	разрешать
домашнє	домашнее
допитливий	любопытный

допомагати	помогать
дочка	дочь
друзі	друзья
дружина	жена
дуже	очень
думка	мысль
дядько	дядя

Ж	
жити	жить
життя	жизнь
жінка	женщина

З	
забути	забыть
завжди	всегда
завіса	занавес
за годину	через час
завдання	задание
задоволення	удовлетворение
завучати	завучать
заквітчати	украсить
закривати	закрывать
залишатися	оставаться
залишилось	осталось

запрошення	приглашение
засміятися	засмеяться
засперечатися	заспорить
затишшя	затишье
захід	запад
захоплюватися	восхищаться
збудувати	построить
згадувати	вспоминать
здається	кажется
зелений	зелёный
зібрати	собрать
зірки	звёзды
зліва	слева
злість	злость
знайомство	знакомство
знайомий	знакомый
знати	знать
зображення	изображение
зошит	тетрадь
зразок	образец
зрозуміти	понять
зупинка	остановка
зустріти	встретить
зустріч	встреча
зустрічати	встречать
з'являтися	появляться

І	
іменник	имя существительное
ім'я	имя
іноземець	иностранец
іноземний	иностранный
інший	другой
іспит	экзамен
Ї	
їдальня	столовая
їжа	еда
їхати	ехать

К

казати	говорить
казка	сказка
капельох	шляпа
квиток	билет
квіти	цветы
кімната	комната
кінець	конец
коли	когда
кордон	граница
кохання	любовь
країна	страна
красивий	красивый
куток	угол

Л

ледачий	ленивый
лист	письмо
листя	листья
лібрето	либретто
ліжко	кровать
лікар	врач
ліс	лес
літати	летать
людина	человек
льотчик	лётчик

М

мало	мало
малювати	рисовать
малюнок	рисунок
мати	мать
меблі	мебель
мед	мёд
мені	мне
Микола	Николай
міжнародний	международный
міністр	министр
місто	город
Місяць	Луна

місце	место
місяць	месяц
мішок	мешок
молодший	младший
морозиво	мороженое
мріяти	мечтать
мудрий	мудрый

Н

навіть	даже
навкруги	вокруг
навчатися	учиться
назавжди	навсегда
назустріч	навстречу
найбільший	самый большой

найголовніший	самый главный
---------------	---------------

написати	написать
наприклад	например
народитися	родиться
небо	небо
невеликий	небольшой
неділя	воскресенье
незрозумілий	непонятный
немає	нет
ненависть	ненависть
несподівано	неожиданно
ні	нет
ніколи	никогда
ніж	нож
ніс	нос

О

обличчя	лицо
обов'язково	обязательно
одного разу	однажды
одружитися	жениться
око	глаз
окуляри	очки

олівець	карандаш
онук	внук
онука	внучка
осінь	осень
останній	последний
ось	вот
ось чому	вот почему
отримувати	получать
П	
пам'ятати	помнить
пам'ятка	достопримечательность
пам'ятник	памятник
папір	бумага
парфуми	духи
перекладач	переводчик
підручник	учебник
підготовчий	подготовительный
під'їзд	подъезд
підлога	пол
південь	юг
північ	север
пізній	поздний
пілот	пилот
побажання	пожелание
побачити	увидеть
повертатися	возвращаться
поверх	этаж
повільно	медленно
повторити	повторить
погано	плохо
подарунок	подарок
подарувати	подарить
подивитися	посмотреть
подобатися	нравиться
подорож	путешествие
погоджуватись	соглашаться

поїзд	поезд
полювання	охота
помітити	заметить
понеділок	понедельник
посередині	посередине
поряд	рядом
потрібно	нужно
почути	услышать
пояснювати	объяснять
прапор	флаг
працювати	работать
працьовитий	работающий
приємно	приятно
прийняти	принять
прилетіти	прилететь
прекрасний	прекрасный
прізвище	фамилия
пролунати	прозвучать
професія	профессия
птач	птица
Р	
радий	радостный
радісні	радостные
радість	радость
ранок	утро
раптом	неожиданно
редакція	редакция
речі	вещи
рідний	родной
річка	речка
робити	делать
робітник	рабочий
ровесник	ровесник
розвиток	развитие
розмова	разговор
розмовляти	говорить
розпочинати	начинать
розпоряджатися	распоряжаться

розуміти	понимать
росіянин	россиянин
рухатися	двигаться
С	
светр	свитер
світити	светить
сиджу	сижу
сідати	садиться
сік	сок
сіль	соль
сім	семь
сім'я	семья
скільки	сколько
склянка	стакан
словник	словарь
слухати	слушать
сміятися	смеяться
смуток	печаль
сніг	снег
сорочка	рубашка
сріблястий	серебристый
спати	спать
спитати	спросить
спектакль	спектакль
сподобатися	понравиться
степ	степь
стіл	стол
стілець	стул
сторінка	страница
сукня	платье
сумний	грустный
схід	восток
сьогодні	сегодня
Т	
та	и
так	да
тато	папа
тиждень	неделя

тиша	тишина
теж	тоже
тобто	то есть
товариш	товарищ
тоді	тогда
У	
увага	внимание
увечері	вечером
улюблений	любимый
успіх	успех
учні	ученики
Ф	
фойє	фойе
Х	
хай	пусть
хотіти	хотеть
хлопець	мальчик
хмара	туча
хто	кто
Ц	
цвісти	цвести
цей	этот
цибуля	лук
ці	эти
цікавий	интересный
цікавитися	интересоваться
ціна	цена
ця	эта
Ч	
час	время
читати	читать
черевики	ботинки
чоловік	муж / мужчина
чому	почему
чудовий	прекрасный
Ш	
шафа	шкаф
швидко	быстро

школяр

шумно

Щ

щасливий

ще

що

щодня

Я

як

школьник

шумно

счастливый

ещё

что

каждый день

как

Навчальне видання

ПАЗІЮРА Людмила Володимирівна
НОВІКОВА Олександра Олександрівна

Українська мова

Практикум

В авторській редакції.

Технічний редактор *А.І. Лавринович*